DOĞAN KARDEŞ

SAYI: 17, ŞUBAT 1990 AYLIK DERGİ KDV DAHİL 2.500 TL.

Tarama BlackBishop

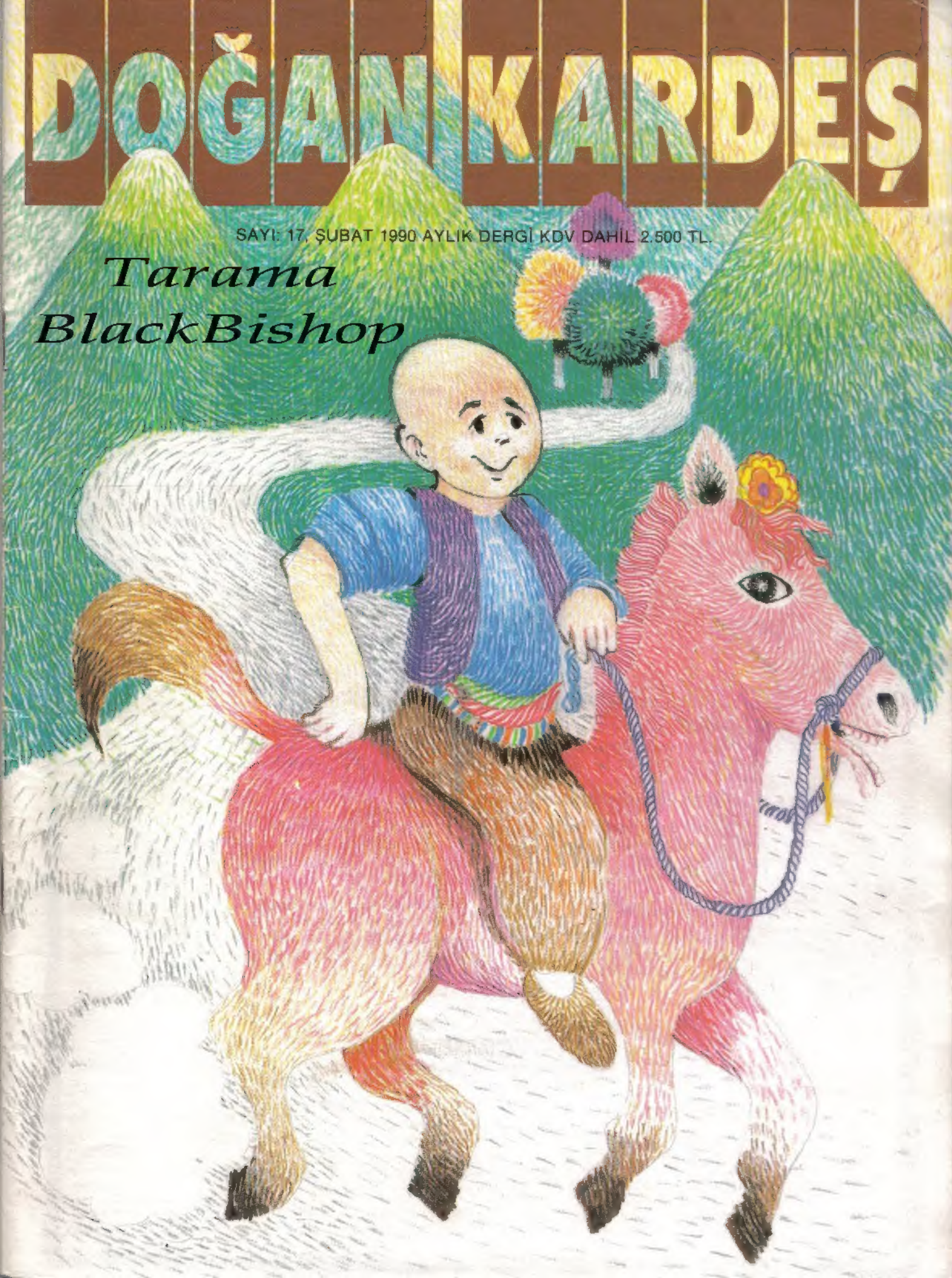

1. CİLT HAZIR...
SİZ HAZIR MISINIZ?

Sevgili Doğan Kardeş Dostları,
Ekim 1988'de yayına başlayan derginiz bir yılını çoktan doldurdu. Özel cilt kapakları hazırladı.

Alın, Ekim 1988'den Eylül 1989'a kadarki dergilerinizi ciltleyin. Bütün bir yılın **Doğan Kardeş**'i elinizin altında olsun... Yıllarca sizinle olsun.

▶ Eksikleriniz mi var?

Üzülmeyin. Bize uğrayın ya da yazın. Eksiklerinizi tamamlayalım, cilt kapaklarınızı gönderelim.

▶ Bütün bir cilt mi istiyorsunuz?

Hemen. Daha önce Doğan Kardeş'i edinemedinizse, ya da arkadaşlarınıza özel bir armağan sunmak istiyorsanız, 1. cildi hemen alabilirsiniz.

▶ Nasıl edineceksiniz?

Çok kolay: Aşağıdaki satış merkezlerimize uğrayıp eksik sayılarınızı, cilt kapağınızı, ya da cildinizi kendiniz alabilirsiniz.

Bu merkezlere uzaksanız, posta ödemeli ya da banka havalesiyle istekte bulunabilirsiniz. İsteklerinizi ve adınızı, adresinizi eksiksiz, okunaklı olarak yazın.

Havalenizi **Yapı Kredi Merkez Şube 556018-0** no'lu hesaba yatırın. Bankadan alacağınız dekontun fotokopisini istek mektubunuzla birlikte adresimize gönderin.

YAPI KREDİ YAYINLARI

Posta ya da banka havaleleri için yazışma adresi:

Yapı Kredi Yayınları LTD. ŞTİ. Yeniçeriler Cad. Sinekli Medrese Sk. No 1, Kat:3 Beyazıt 34491/İST.

Satış Merkezleri:
İstanbul (Merkez): Yapı Kredi Yayınları LTD. ŞTİ. Meşrutiyet Cad. No: 153 Tepebaşı
Ankara: Yapı Kredi 50. Yıl Atatürk Kitaplığı Kızılay
İzmir: Yapı Kredi Mustafabey Şubesi

Sizin için özel fiyatlar (KDV dahil):
1.- 5. sayılar: 1.000 TL
6.-12. sayılar: 1.500 TL

Cilt kapağı: 5.000 TL
1. Cilt: 20.000 TL

İsteklerinizi havaleyi yaptığınız şubeden almak istiyorsanız mektupta belirtin. Yaklaşık 20 gün sonra isteklerinizi ilgili şubeden alabilirsiniz.

MS

Sevgili arkadaşlar,

ilk yarı yıl bitti. Karnelerinizi aldınız. Öncelikle "iyi tatiller" dileriz.

Tatilde dinlenceye daha çok zaman ayırabilirsiniz. Zaten Milli Eğitim Bakanlığımız da sizleri düşünerek, tatillerde ev ödevi verilmemesini istedi.

Peki dinlenirken öğrenmekten uzak kalınabilir mi? Doğan Kardeş'in Şubat sayısıyla hem dinlenecek hem de öğreneceksiniz. Nasıl?

Dergimizde yeni bir yazı dizisine başladık: 7.Sanat.Sinemayla ilgili merak ettiğiniz soruların yanıtlarını bulabileceğiniz bu diziyi Seçil Büker hazırladı. Seçil Büker bir üniversitede sinema dersleri veriyor. Geçtiğimiz yıllarda da çocuklar için yazdığı "Zeynep'in Sinema Kitabı" yayınlandı. İlgiyle izleyeceğinizi umuyoruz.

İnsanların dünyayı değiştirme düşü gerçek olacak galiba: Genetik mühendisleri dünyamızda varolmayan canlılar yaratabiliyorlar. Olayın ayrıntılarını Bilim Teknik sayfamızda okuyabilirsiniz.

Dünyayı daha yaşanabilir bir yer kılarken hata yapamaz mıyız? Buyurun işte: Dünyamız çölleşiyor. Neden mi? "Bizi Yaşatan Doğa" sorunuzun yanıtını veriyor.

Bitmedi... Sayfalarımızı çevirdikçe daha neler göreceksiniz? Doğan Kardeş'in Dostlarını görenler, hemen kağıda kaleme sarılacaklar. Çevirin sayfaları ve görün.

Yeniden görüşmek üzere, hoşçakalın...

Doğan Kardeş'iniz.

DOĞAN KARDEŞ

1945'TEN BERİ TÜRK ÇOCUKLARININ DERGİSİ

Sayı 17, Şubat 1990

Yapı Kredi Yayınları Ltd.Şti.
Yeniçeriler Cad. Sinekli Medrese Sok. No:1
Beyazıt/İSTANBUL
Telefon: 516 93 23 - 516 85 32
Abone Başvuruları İçin Tel: 516 93 23

Yapı Kredi Yayınları Ltd.Şti.Adına Sahibi: Ömer KAYALIOĞLU

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Turhan ILGAZ
Yayın Danışmanı: Nadir Ergin TELCİ
Sanat Yönetmeni: Erdoğan UĞURLU
Yazı İşleri: Nevzat BASIM, Sema Polat ÖĞÜT

Katkıda Bulunanlar: Gülçin ALPÖGE, Tuncay BATIBEKİ, Neva BOYACIOĞLU, Seçil BÜKER, Ercan DİNÇER, Nazan ERKMEN, Ali Murat ERKORKMAZ, Tarık GÜNERSEL, Şehrazat KARAGÖZ, Fahrettin KERİM, Mehmet Ali KILIÇBAY, Piyale MADRA, Ateş SUNAY

Reklâm ve Pazarlama Müdürü: Metin MERİÇBOYU
Abone ve Bilgi İşlem: Figen MANGALTEPE

Muhasebe: Işın EVİRGEN
Kapak Deseni: Nazan ERKMEN

Dizgi: Mozaik
Renk Ayırımı, Film ve Montaj: Laçin Repro
Baskı: Cem Ofset Matbaacılık San. A.Ş.
Dağıtım: GAMEDA

Fiyatı: 2.500 TL (KDV Dahil)
KKTC Fiyatı: 3.500 TL.
Abone Bedeli:
Yalnız 1 Yıllık: 25.000 TL.
Yurt Dışı: 25 US S, 50 DM

İlan Koşulları:
Arka Kapak: 4.000.000 TL.
Kapak İçleri: 3.500.000 TL.
İç Sayfalar: 3.000.000 TL.

POSTA KUTUSU

SEVGİ ÇİÇEKLERİ

Bir çiçek kadar güzel
Asildir sevgi
Doğanın neşesi
Ruhudur sevgi.

Ve biz sevgi
Çiçekleri, çocuklar
Siz büyüklere
Şunu söyleriz

Savaş olmasın
Sevgi sönmesin
Uzanan ellerimiz
Barış ve dostlukla dolsun.

Eda DENİZCİLER

KAR

Dışarda kar var
Çocukların elinde kar topu
Kardan adam gülümser
Onlara "üşümeyin" der.

Itır TAN

ÖĞRETMENİM

Çok bilgili
Anlayışlı ve zevkli
Temiz kalpli
İşte benim öğretmenim

Kalemimi açmayı
Defter kalem tutmayı
Senden öğrendim herşeyi
Sevgili öğretmenim

Elvin ALTUN

KARDEŞİM

Ne tatlıdır o, ne tatlıdır.
Elma gibi dudakları,
Kiraz gibi yanakları var,
Tabi biraz da yaramaz.

Beni nerede bulursa,
Hadi gel abla der.
Oynayalım beraber.
Eğlenelim beraber.

Yazdan KARADENİZ

OYUNCAK BEBEK

Benim küçük bir bebeğim var,
Yanakları al, al.
Gözleri deniz mavisi,
Saçları altın sarısı.
Çok güzeldir benim bebeğim,
Bebeklerin en güzeli!..

Ceylan GÜNDÜZALP

ERZURUM

Karlı dağları,
Şırıl şırıl dereleri var
Mavi göğün altında,
Çifte minareleri var

Aziziye anıtı,
Göklere yükseliyor.
Karabekir heykeli
Bizleri selamlıyor.

Uzaktan gözüküyor,
Erzurum kalesi,
İçinde yükseliyor
Güzel saat kulesi.

Arzu ÇELİK

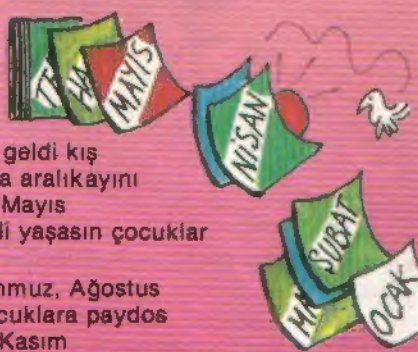

AYLAR

Ocak, Şubat geldi kış
Sakın unutma aralıkayını
Mart, Nisan, Mayıs
İlkbahar geldi yaşasın çocuklar

Haziran, Temmuz, Ağostus
Yaz geldi çocuklara paydos
Eylül, Ekim, Kasım
Sonbahar geldi Kırlangıç ve Leylekler göç etti.

Yiğit Önder KUTMEN

DÜNYA KİRLENİYOR

Dünya kirleniyor
Fabrika bacalarından.

Dünya kirleniyor
Atıklardan.

Dünya kirleniyor
İnsanlardan.

Kirletmeyelim dünyayı,
Temiz tutalım her yanı.

Ağlıyor çocuklar,
Kirleniyor diye dünya.

Niçin gülmüyorlar onlar?
Gülsün çocuklar.

Gülecekler ama,
Temizlenince dünya.

Selin SAĞLAĞ

Resim: ZEYNEP NACAROĞLU

FOTOĞRAF MAKİNESİ

Anıları saklayan
O minik kutucuğa
Neler sığar bilseniz
Onu bir görseniz

Babam aldı onu bana
Fotoğraf makinemi
Çok severim makinemi
Onu bir görseniz

Açarım albümleri
Bakarım teker teker
O minik kutucuğa
Sığanlara bakarım.

Ali YILDIRIM

TRAFİK

Okula gelir, giderken
Sakın dalma, dikkatli ol.
Karşıya geçeyim derken,
Tıkanıverir birden yol.
Önce sola, sonra sağa,
Tekrar sola bak, öyle geç.

Sibel ŞENYURT

ÖĞRETMENİM

Sarı saçlı kahverengi gözlü
Benim altın kalpli öğretmenim.
Ne zaman üzülsem,
Derdime derman bulursun.
Ne zaman sevinsem,
Benimle birlikte sevinirsin.
Dört kişiyi severim
Annemi, babamı
Kardeşlerimi ve öğretmenimi.
Sakın darılmayın ama,
En çok öğretmenimi severim.

Pınar KÜNT

Meriç Göner kardeşimiz, bize gönderdiği mektupta dergimizi çok sevdiğini belirtmiş ve çok güzel bir fıkra yazmış.

DİKTATÖR VE SPOR

Eskiden futbol karşılaşmaları çok uzun sürer ve çok ağır olurmuş. Bir gün yeni bir diktatör futbol karşılaşmasını izlemeye giderken arabasının tekeri patlamış. Diktatör hemen yardımcısını çağırmış. Yardımcısı, futbolcuların yanına gidip şöyle demiş:

— Yeni diktatörün arabasının tekeri patladı. Bu yüzden maça geç kaldık. Maçın ilk yarısını tekrar oynar mısınız lütfen...

Meriç GÖNER/ANKARA

YERDEN BİR ŞEY ALINMAZ

Günlerden bir gün çocuk, annesi ve babası yürürken, çocuk annesine:
— Anneceğim, yolda para var, alabilir miyim? der.
Annesi:
— Hayır oğlum, yerden bir şey alınmaz, kirli olabilir.
Biraz daha yürürler. Çocuk,
— Anne yerde altın buldum, alabilir miyim?
Annesi:
— Hayır oğlum, yerden bir şey alınmaz, kirli olabilir.
Biraz sonra annesinin ayağına bir şey takılır ve düşer.
Annesi:
— Oğlum beni yerden kaldırsana!
— Hayır anneciğim, yerden bir şey alınmaz kirli olabilir.

Evren YAVAŞ

BİR ELEŞTİRİ MEKTUBU

Cihan kardeşimiz, gönderdiği ürünleri yayınlamadığımız için bize çok kırılmış. Bu yüzden epeyce ağır suçlamaları olan bir sitem mektubu göndermiş. Bize, "ürünleriniz yayınlanmıyor" diye kırılmayın lütfen. Çünkü sizlerden öylesine güzel ve öylesine çok ürün geliyor ki, bazan hangisini yayınlayıp hangisini yayınlamayacağımıza karar veremiyoruz. Üstelik Doğan Kardeş gibi aylık bir dergide, ürünleri çabucak değerlendirmek daha güç. Biz i anlayacağınızı umuyor, yeni ürünlerinizi bekliyoruz.

Sayın Doğan Kardeş Çocuk Dergisi Yetkilileri,

Bu mektubumda sizi eleştireceğim. Benim adım Cihan Fulser. 16 yaşındayım ve de Doğan Kardeş'i beğenerek izliyordum. Bundan yaklaşık 9 ay önce size bir mektup yazdım. Mektubumda bir çok şiir, fıkra ve makalelerim vardı. Ama siz bunları yayımlamadınız ve ben çok üzüldüm.

Yazılarım niye çıkmadı? Sizin için anlam taşımayan bu yazılar benim için büyük manevi önem taşıyorlar. Onları büyüyünce okuyup duygulanacaktım. Acaba sizin yazılarınıza böyle yapsalardı, ne yapardınız?... Bundan sonra bir daha Doğan Kardeş almadım. Çünkü soğudum.

Yayımladığınız mektuplarda hiç tenkit yok. Sanki kusursuz dergi... İçerik meselesi de var tabii... Sorunlarımız anlatılmıyor. Hayat hep toz pembe gösteriliyor.

Son olarak yeni yılınızı kutlar, sağlık, mutluluk ve başarı dolu yıllar dilerim.

Cihan FULSER Dikmen-ANKARA

LODOSCU

Yazan: Arzu ALTIER

Gece olunca ay hilal yüzüyle gökyüzünde karanlıklarla buluştu. Yeniden geceye kavuşmanın sevinciyle ışıklarını vargücüyle denizin hırçın dalgaları üzerine gönderdi. Dalgalar sahilde şarkı söylercesine, dans edercesine oynaşıyorlar; izler bırakıyorlardı. Bir süre sonra yavaş yavaş kumların üzerine küçük büyük eşyalar getirip, yığıyorlardı. Eşyalar ay ışığında sessiz yığınlar oluşturmuşlardı. Kimisini doğayı hor gören kötü yürekli kişiler fırlatıp, denize atmışlardı. Kimisini de, her biri dünyanın başka bir ülkesine giden; sorunlarıyla-mutluluklarıyla; özlemleri-umutlarıyla birlikte yolcuları taşıyan gemiler denizin kucağına bırakmışlardı. Gecenin karanlığında ilerleyen kuğu gibi zarif bir geminin güvertesine, küçücük bir kız çıkmıştı. Ailesiyle birlikte kimbilir dünyanın hangi köşesine gitmekteydi. Üzerinde geceliği vardı. Belli ki annesine, babasına haber vermeden bu buz gibi havada yıldızların büyüsünü seyretmeğe çıkmıştı. Rüzgar estikçe hem ürperiyor hem de bu ürperti onu mutlu ediyordu. Tertemiz havayı içine çektiği an yüreciği hızla çarpmaya başladı. Küçücük elleri arasında tuttuğu bebeğine başını dayamıştı. Kızın siyah saçları; çok sevdiği bebeğinin sarı buklelerine karışmıştı. Gözleri gökyüzünde bütün yıldızların kraliçesi kutup yıldızında kenetlenmişti. Parlak yıldızla, gülen ay işbirliği yapıp; küçük kızı cazibelerine kaptırmışlardı. İşte o an küçük kız sevgili bebeğini denize düşürdü. Bebek önce karanlık sularda kayboldu sonra yeniden su üstüne çıktı. Ama gemi çoktan, çaresizce gözyaşları döken küçük kızı bebeğinden alıp, uzaklara götürmüştü.

Saatler sonra güneş sımsıcak kollarıyla dünyayı yeniden kucakladı. Sabahın ilk saatleriydi. Gökyüzü sanki kızıldan bir tül geçirmişti üzerine. Az sonra küçük bir erkek çocuğun çıplak ayakları kumsalda ilerlemeye başladı. Yüzü, gözü kapkaraydı. Üstündeki eski giysiler ve tüm kirler bile onun yüzünün güzelliğini bozamamışlardı. Küçücük kafasında tek düşüncesi; Lodos rüzgarının getirdiği kendi geçim kaynağı olan bu kırık, dökük eşyaları toplamaktı. Avuçları arasında bir kaç kuruş para görebilmekti dileği. Birden gözü gecenin yorgunluğunu çıkarmaya çalışan sakin sularda kıpırdanan yosunlara takıldı. Sanki bir şey vardı orada. Merakla eğildi. Belki bol para eden bir şeydi. Elini yosunların arasına daldırıp, kıpırdanan şeyi aldı. Bu sarı buklelerine yosunlar dolaşmış olan, dantelli pembe elbisesi perişan olmuş bir oyuncak bebekti. Gerçekten iyi para ederdi. Bebeği tam yırtık çuvalına koyacakken yüreğinin bir köşesine sanki çok uzaklardan küçük, sıcak bir gözyaşı damlacığı düşmüş gibi oldu.

DOĞAN KARDEŞ DOSTLARI

Sevgili arkadaşlar, bu sayımızdan itibaren dergimizin okuyucusu olan kardeşlerimizi fotoğraflarıyla tanıtacağız. "Doğan Kardeş Dostları" adlı bu köşede siz de yer almak isterseniz, renkli bir fotoğrafınızla, kendinizi tanıtan bir mektubu adresimize gönderin. Mektubunuzda, özelliklerinizden ve uğraşlarınızdan söz edin. Ama bu arada, resim, öykü, şiir gibi ürünlerinizi de mektuba eklemeyi unutmayın. Amacımız bu köşede başlayacak olan dostluğumuzu, ileride kurulacak olan "Doğan Kardeş Çocuk Kulübüyle" pekiştirmek.

İDİL ÖGÜT

1983 yılı doğumlu İdil kardeşiniz, İlkokul birinci sınıfa gidiyor. Boş zamanlarında resim yapıyor. Bu yıl piyano dersi almaya başladı. Dergimizi okumaya çalışıyor. Ama bazı konuların kendisine ağır geldiğini, bu yüzden özellikle bilimle ilgili yazıları, biraz daha büyüdüğünde okuyabilmek için sakladığını söylüyor.

TUĞBA EKİCİ

Tuğba arkadaşınız 8 yaşında. Bize kışın güzelliklerini anlatan bir şiirini göndermiş. Şiirinde "Sabahları kalktığımızda Çevredeki ağaçların beyazlığı Saçaklardan sarkan buzlar Dağ ve tepelerin beyazlığı Çevreye güzellikler katar" diyor.

SEVİL GÜNGÖRMÜŞ

Sevil arkadaşınız 7 yaşında olmasına rağmen, kendi söyleyişiyle "yıllar öncesinden" dergimizi tanıyor. Çünkü annesi küçükken okuduğu Doğan Kardeş dergilerini ciltletip saklamış. Üstelik bu Doğan Kardeş'lerde annesinin bir yazısı ve fotoğrafı yayınlanmış. Mektubunda dergimizin çıkışını dört gözle beklediğini belirtiyor. Ama bir sıkıntısı var: Doğan Kardeş'i ağabeyiyle paylaşamıyorlar. Bu yüzden ilkin kimin okuyacağını kurayla belirliyorlar.

SİNEM KÖSE

Sinem arkadaşınız, dergimizi severek okuyor. Bize gönderdiği resimde, Atatürk Devrimlerini anlatmış. Çok güzel bir resim. Kendisini kutlarız. Bizden, Doğan Kardeş'te kağıt katlama sanatına (origami) yer vermemizi istiyor. Acaba, son sayımızdaki "Öneri Bizden Beceri Sizden" sayfasını gördü mü?

SEÇİL DİNÇER

Seçil arkadaşınız 10 yaşında. Doğan Kardeş'in tüm sayılarını almış. Dergimizi beğeniyle okuyor. Özellikle "Bil Bul Eğlen" bölümüne bayılıyor.

UĞUR BERTAN ÇİLESİZ

Bertan kardeşimiz 10 yaşında. Günümüz sorunlarının cevapları üzerinde düşünmeyi seviyor. Bize gönderdiği bir makalede, kentlerdeki trafik sorununu işlemiş. Trafiğin ne denli büyük bir sorun olduğunu gösterebilmek için, başından geçen bir olayı örnek vermiş.

GÖKÇE YARDIM

Gökçe akradaşınız, Doğan Kardeş okumaya babasının önerisiyle başlamış. Çünkü babası Doğan Kardeş'in eski okuyucularındanmış. Babasının küçüklüğünde en sevdiği dergiymiş. Gökçe'nin bize gönderdiği fıkralar da çok güzel.

SELİN HAZNECİ

Selin arkadaşınız, Edirne'de oturuyor ve İstiklal İlkokulu'nda ikinci sınıfa gidiyor. Bize gönderdiği mektupta, derslerine çok çalıştığını belirtiyor. Babası da bu yüzden Selin'e her ay Doğan Kardeş alıyor. Bize gönderdiği mektupta fotoğrafını yayınlamamızı istiyor

OYUNCAK MÜZ

Müzenin açılmasına öncülük eden profesör Bekir Onur, yurt dışındaki iki oyuncak müzesinin afişleri önünde.

Müzede sergilenecek oyuncaklardan biri de Çorum yöresi çocuklarının oynadıkları "Tokmaklı Kağnı"

ESİ

ÜLKEMİZİN İLK OYUNCAK MÜZESİ AÇILIYOR

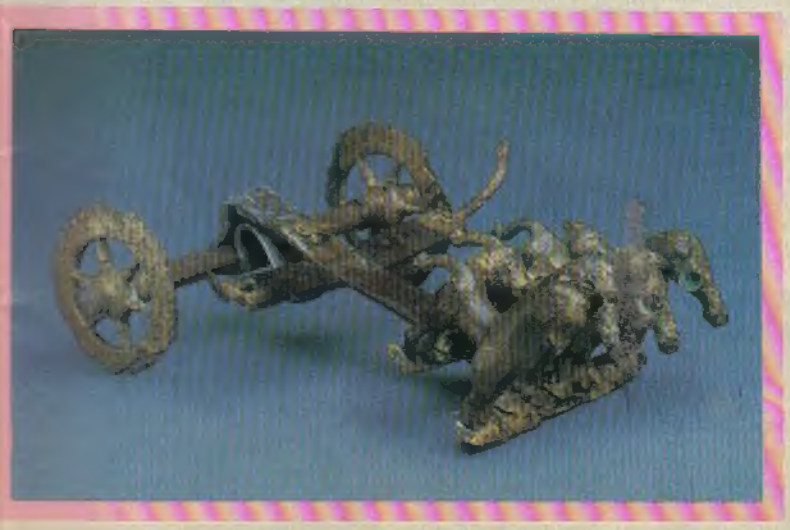

▲ *İsa'dan önce (İ.Ö.) 8.yüzyıl sonundan kalma oyuncak atlı araba. Frig kral-larından birinin çocuğuna ait olduğu sanılıyor. Ankara "Anadolu Medeniyetleri Müzesi"nde sergileniyor.*

1945'li yıllarda yurt dışından getirilen oyuncak dikiş makinası.

Ülkemizin ilk oyuncak müzesi, 23 Nisanda Ankara'da açılıyor. Müze için şu ana kadar 500 oyuncak toplandı. Açılış tarihine kadar bu sayının 1000'e ulaşması bekleniyor. Oyuncakların bir kısmı 1945'li yıllarda yurt dışından getirildi. Müzedeki en eski oyuncak da şu an için 1945 tarihli. Daha eski hatta ilk çağlardan kalma oyuncaklar henüz elde edilemedi. Bu oyuncaklar, ülkemizdeki çeşitli arkeoloji ve etnografya müzelerinde sergileniyor. Oyuncak müzesi için bu eski oyuncakların benzerlerinin yapılarak sergilenmesi düşünülüyor.

Müzenin açılışına profesör Bekir Onur öncülük ediyor. Bekir Onur "Gelişim Psikolojisi" uzmanı. Gelişim psikolojisi, bir insanın zihinsel ve bedensel gelişimiyle ilgileniyor.

Bekir Onur "Aslında çocuklar kadar büyükleri de düşünerek bu müzenin açılmasını arzuluyorum" diyor. Anılarında bulanık görüntüler olarak sakladıkları oyuncaklarını yıllar sonra karşılarında görmek, büyükleri kimbilir nasıl sevindirecek. Çünkü insan yaşamında çocuklukta oynanan oyuncakların büyük önemi var. Üstelik Avrupa ülkelerinde büyükler için de oyuncaklar üretiliyor. İnsanlar oyuncak oynamaktan, yaşlansalar bile vazgeçmiyorlar.

Profesör Bekir Onur, oyuncakların çocukların büyümelerini kolaylaştırdığını söylüyor. Çocuklar oyuncaklarıyla oynarken, büyüdüklerin de yapacakları şeyleri de öğreniyorlar. Yani oyuncaklar, çocukları yetişkin bir insan olmaya hazırlıyor. İnanmıyor musunuz? Oyuncak otomobilinizi nasıl kullandığınızı bir düşünün. Ya da oyuncak bebeğinize nasıl yemek yedirdiğinizi. Büyüklerin yaptıkları işleri sizler de oyuncaklarınızla yaparak öğrenmiş oluyorsunuz.

Oyuncak müzeleri Avrupa ülkelerinde çok yaygın. Özellikle oyuncak sanayiinin çok gelişmiş olduğu Almanya ve İngiltere'de. Bu müzelerdeki oyuncaklar bağış yoluyla toplanıyor. Büyükler birer anı olarak sakladıkları oyuncaklarını, sergilenmesi için bu müzelere bağışlıyorlar. Ülkemizin ilk oyuncak müzesi de bağışlar yoluyla büyümeyi amaçlıyor. Bizler de büyüklerimizden, anı olarak sakladıkları oyuncaklarını müzeye bağışlamalarını isteyelim. Böylece her yaşta çocuğun ilgiyle izleyebileceği cıvıl-cıvıl bir oyuncak müzemiz olsun.

İNSANLIK TARİHİ

YAZAN: Dr. M. Ali KILIÇBAY
ÇİZEN: Tuncay BATIBEKİ

İLKEL DİNLERİN HEMEN TAMAMI TANRILARINI İNSANA BENZER BİR ŞEKİLDE ALGILAMIŞLARDIR.

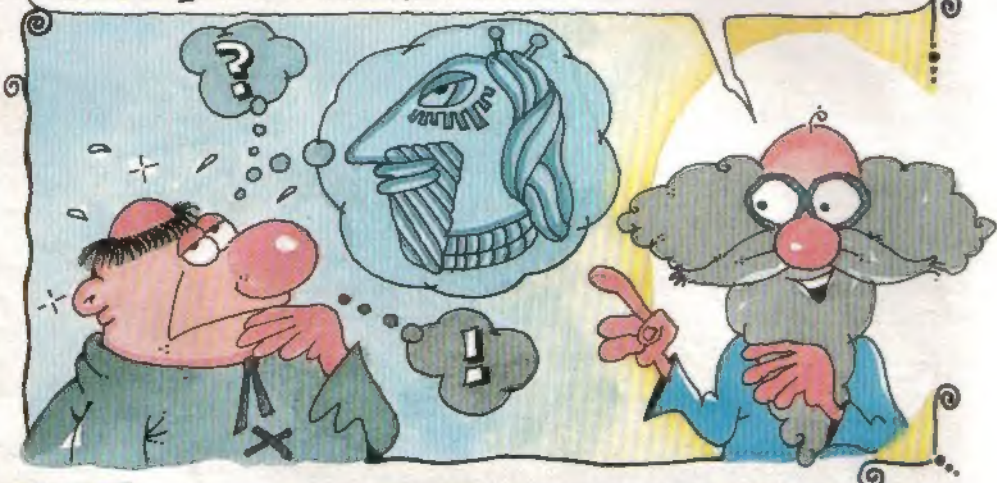

BU DURUMDA ONLARIN DA, TIPKI İNSANLAR GİBİ BAZI İHTİYAÇLARININ OLMASI DOĞAL KARŞILANMAKTADIR.

BU NEDENLE HALKIN TAPINAKLARA YAPTIĞI BAĞIŞLAR O KADAR BÜYÜK BOYUTLARDADIR Kİ, RAHİPLER DİNSEL AMAÇLARLA GETİRİLEREK BIRAKILAN ÜRÜN, MAL VE PARALARI DEPOLAMAK ZORUNDA KALMAKTADIRLAR.

GENE SİZE BU BAĞIŞLARIN BOYUTU HAKKINDA BİLGİ VERMEK ÜZERE, RAHİPLERİN KITLIK ZAMANLARINDA DEPOLARINDAN YİYECEK DAĞITTIKLARINI (TABİİ BEDAVA DEĞİL) VE PARA BAĞIŞLARIYLA DA BİR CİNS BANKA KURARAK, FAİZ KARŞILIĞI KREDİ AÇTIKLARINI SÖYLEMELİYİM.

RAHİPLER AYNI ZAMANDA FALCILIK DA YAPMAKTA VE HEMEN HER İŞARETTEN BİR ANLAM ÇIKARARAK, GELECEĞE YÖNELİK ÖNERİLERDE BULUNMAKTADIRLAR.

FALCILIK SÜMER TOPLUMUNDA VAZGEÇİLMEZ BİR İHTİYAÇ HALİNE GELMİŞ, HASAT MİKTARININ NE OLACAĞINDAN NE ZAMAN ÖLÜNECEĞİNE, SAVAŞI KİMİN KAZANACAĞINDAN DOĞACAK ÇOCUĞUN CİNSİYETİNE KADAR, HERŞEY FAL İLE ÖĞRENİLMEDEN HİÇBİRŞEY YAPILMAZ HALE GELMİŞTİR.

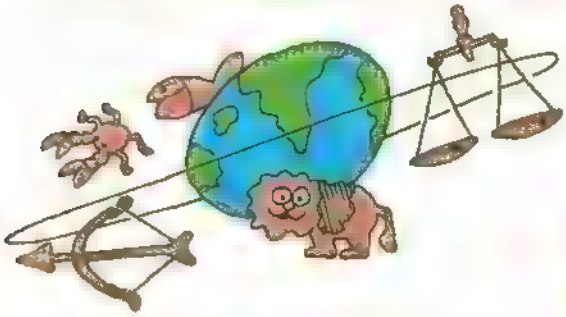

MEZOPOTAMYA'NIN BU İLK DİNİ HÜKÜMDARLARIN VE YÜKSEK RÜTBELİ KİMSELERİN ÖLÜMÜ HALİNDE, EŞLERİ İLE ADAMLARININ DA ONUNLA BİRLİKTE VE CANLI CANLI MEZARA GİRMELERİNİ GEREKTİRMEKTEDİR.

1928 YILINDAKİ KAZILARDA ORTAYA ÇIKARTILAN UR'DAKİ BİR KRAL MEZARINDA, KRALIN YANINDA, BURAYA KENDİ AYAKLARIYLA GİTMİŞ OLAN KIRK KADAR KADIN VE ERKEK İSKELETİ BULUNMUŞTUR.

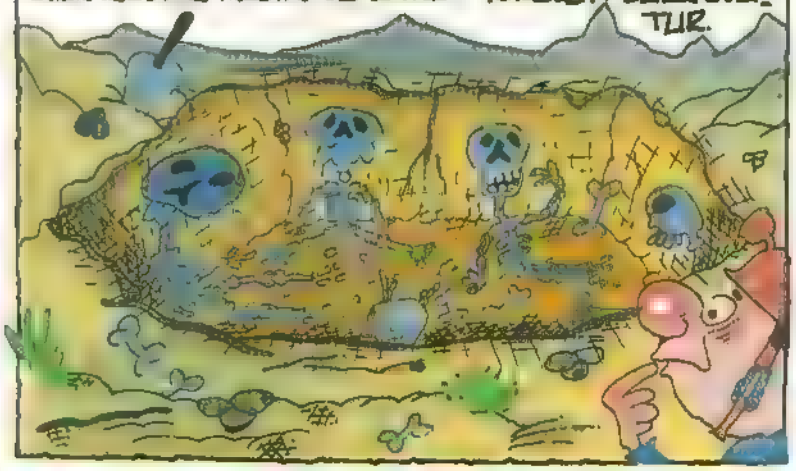

AYRICA KAPILARIN ÖNÜNDE, RUHLARIN GİRMESİNİ ENGELLEMEK ÜZERE ALTI MUHAFIZ VARDIR. TABİİ İSKELET OLARAK.

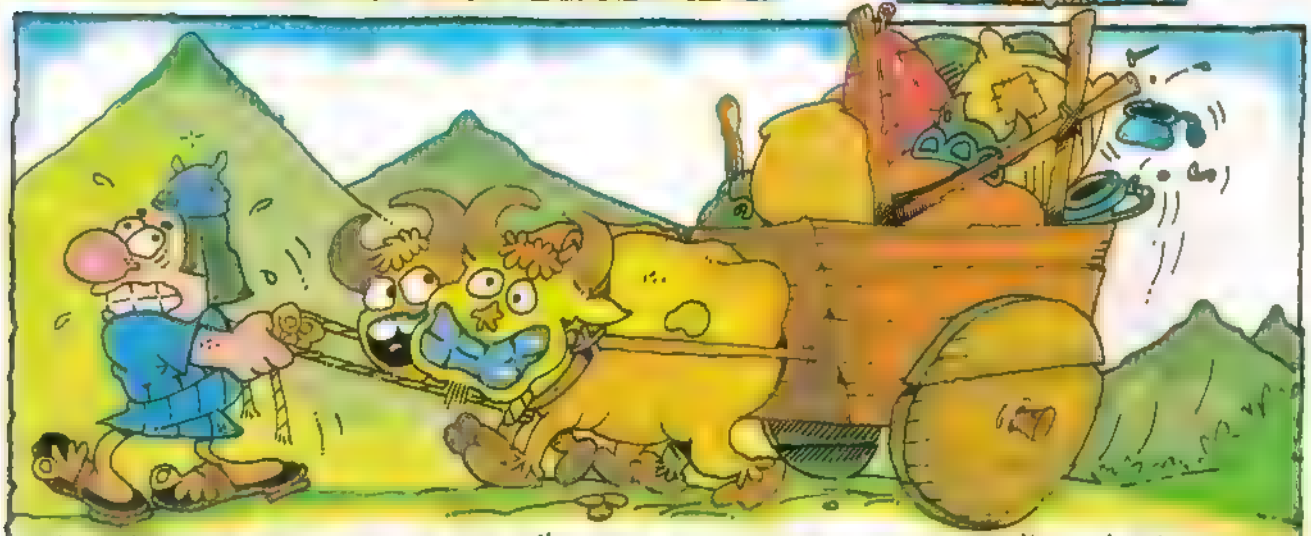

BUNLARIN YANI SIRA, KRALIN BU DÜNYADA KULLANDIĞI EŞYALARLA, ÖTEKİ DÜNYADA İHTİYAÇ DUYACAĞININ DÜŞÜNÜLDÜĞÜ ÇEŞİTLİ NESNELER, ÖKÜZ ARABALARIYLA MEZARA GETİRİLMİŞTİR. TABİİ MEZAR AÇILINCA ÖKÜZLERİN DE İSKELETLERİ BULUNMUŞTUR.

BİR UYGARLIKTAN SÖZ EDERKEN, BİLİMDEN SÖZ ETMEK MÜMKÜN DEĞİLDİR. AMA SEVGİLİ ÇOCUKLAR, BİLİM SANILDIĞI KADAR ESKİ BİR FAALİYET OLMAYIP ANCAK MS. 14. YÜZYILDAN İTİBAREN ORTAYA ÇIKMAYA BAŞLAMIŞTIR.

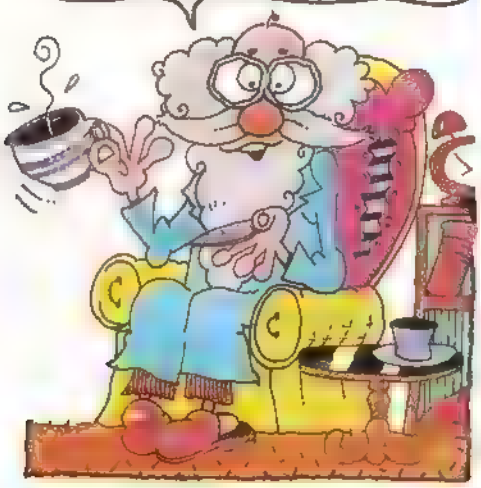

BİLİNENDEN BİLİNMEYENLERE DOĞRU SİSTEMATİK VE KURAMSAL İLERLEME OLAN BİLİME SÜMER'DE RASTLAYAMIYORUZ.

AMA HER TOPLUMUN MUTLAKA BİLGİ ÜRETME YÖNTEMLERİ VARDIR. İŞTE BU ANLAMDA, BİR SÜMER BİLGİSİNDEN SÖZ ETMEMİZ MÜMKÜNDÜR.

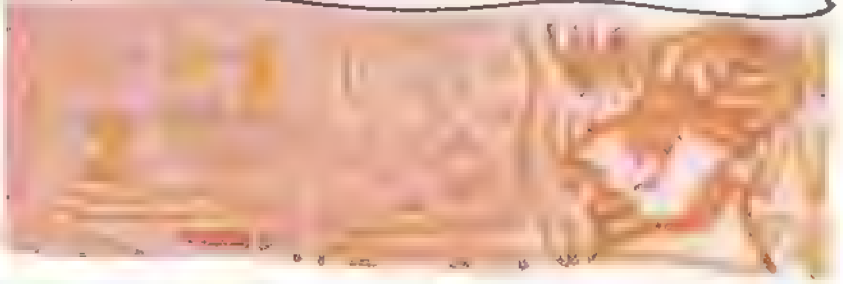

BU BİLGİ TAMAMEN GÖRSEL OLARAK İLETİLMEKTE, YAROLANI ALGILAMA VE KAVRAMA DÜZEYİNDE BİR BİLGİ HALİNE DÖNÜŞTÜRÜLMEKTEDİR.

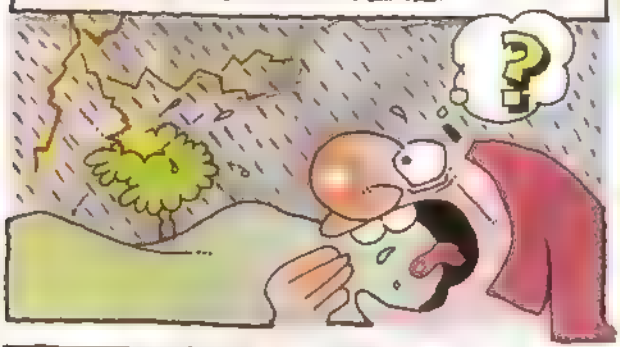

SÜMER SAYMA SİSTEMİ, YANİ ARİTMETİK DEDİĞİMİZ BİLGİ DALI 60 TEMEL ÜZERİNE KURULMAKTADIR.

BİR DAKİKADA 60 SANİYE, BİR SAATTE 60 DAKİKA VARDIR. (BUNLU HÂLÂ KULLANIYORUZ)

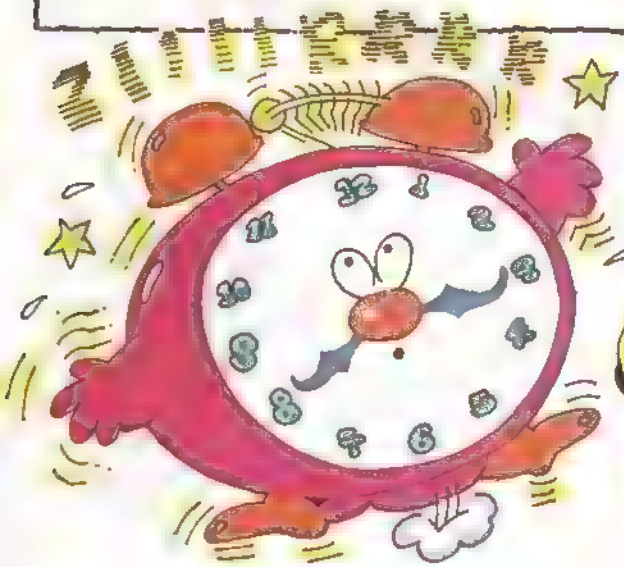

MİNA ADI VERİLEN AĞIRLIK BİRİMİ 60 ŞEKİLDEN MEYDANA GELMEKTEDİR. DAİRE 360'A BÖLÜNMÜŞTÜR. (6 KERE 60)

YIL, HERBİRİ 30 GÜNDEN MEYDANA GELEN, AYIN HAREKETLERİNE GÖRE SAPTANAN 12 AYDAN MEYDANA GELMEKTEDİR. (BİZ GÜNEŞ TAKVİMİNİ KULLANIYOR OLMAKLA BİRLİKTE, HÂLÂ DİLİMİZDE, SÜMERLERDEN, ÇOK UZUN BİR SÜREÇTEN SONRA ARAPLARA, SONRA DA ONLARDAN BİZE GEÇEN AY TAKVİMLERİNDEN KALMA "AY" KELİMESİNİ KORUYORUZ.)

FAKAT BU SİSTEMDE HER YIL BEŞ GÜNLÜK BİR KAYMA MEYDANA GELECEĞİ İÇİN HÜKÜMDARLAR BU AÇIĞI KAPATMAK ÜZERE, ARADA EK BİR AYI TAKVİME KATMAKTADIRLAR.

BÖYLECE BAZI YILLAR 390 GÜN OLMAKTADIR.

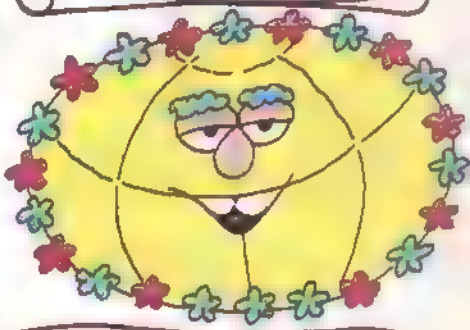

GECE VE GÜNDÜZÜN HERBİRİ 12 SAATE BÖLÜNMÜŞTÜR.

BU DA DÜZİNE İLE SAYMA ADETİNİN BAŞLANGICINI OLUŞTURMAKTADIR.

SÜMERLER YILLARA BİZİM YAPTIĞIMIZ GİBİ BİR NUMARA VERMEK YERİNE, ONU EN ÇARPICI OLAYINA GÖRE ADLANDIRMIŞLARDIR.

YANİ SÜMER TAKVİMİNDE HER YILIN ÖZEL BİR ADI VARDIR.

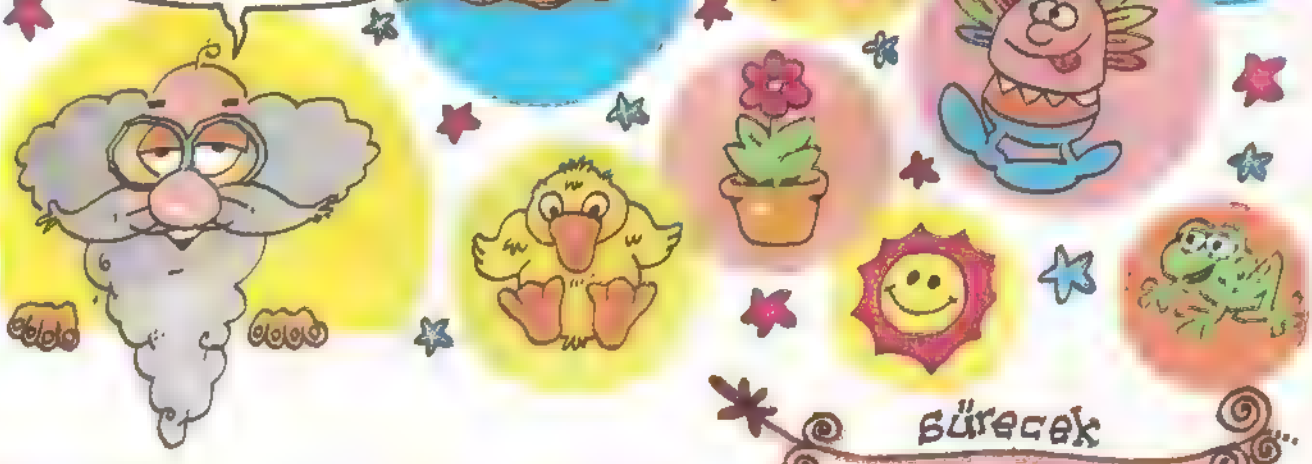

Sürecek...

7. SANAT

MASUM SANIK TAVŞAN ROGER

Yazan: Seçil BÜKER

Filmlerde kimler oynar? Genellikle yönetmenler filmlerde sinema oyuncularını oynatırlar Kımı kez yönetmen oyuncu olmayan birini, içimizden birini seçer ve filminde oynatır. Yönetmen bunu belirli bir amaçla yapar. Yönetmenin oyuncu konusunda başka seçeneği yok mu? Var kuşkusuz. Yönetmen filminde hayvanları oynatabilir. Lassi'yi tanımayan kaldı mı? O ünlü bir "yıldız" artık. Evlerde onun marifetleri konuşuluyor. Yalnız tüm hayvanlar Lassi kadar yetenekli değil Genellikle en iyi oyuncular köpeklerden çıkıyor. Öbür hayvanları yönetmek o denli kolay değil. Örneğin, bir tavşanı filmde oynatmak kolay mı? Ama yönetmen çizgiden ve renkten oluşan bir tavşana dilediğini yaptırabilir. Biz bu tavşanı da çok sevebiliriz. Son günlerde sinemalarda tanıştığımız Roger Rabbit'i çok sevmedik mi?

Roger Rabbit yabancı olabilir mi? Bizden biri o. Onunla iç içeyiz. Tıpkı filmdeki dedektif Eddie Valiant, dedektifin sevgilisi Doleres ve öbür insanlar gibi. Yönetmen bu çizgiden ve renkten oluşan kahramanlarla ne denli iç içe olduğumuzu düşünmüş olmalı ki filme insanları da koymuş Üstelik Roger Rabbit'ın karısı da insan biçiminde. Jessica Rabbit çok güzel bir kadın. Tıpkı sinemanın ünlü yıldızları gibi. Ben onu kızıl saçlarıyla bir zamanların ünlü yıldızı Rita Hayworth'a benzettim Rita Hayworth 1946'da çevirdiği Gilda adlı filmde güzelliğini şarkı söylerken öylesine iyi sergiliyordu ki! Ama Jessica Rabbit ondan hiç aşağı kalmıyor. Dedektif Eddie Jessica'nın çalıştığı gece kulübüne gider. Jessica şarkı söyler. Eddie gözlerini ondan ayıramaz. Ona hayran kalır. Tam bu sırada Betty Boop çıkagelir. Gece kulübünde garson olarak çalışmaktadır. Çünkü o 1920'lerde siyah beyaz olarak yaratılmıştır. Betty'nin modası geçmiştir artık. Gece kulübünde şarkıcı olarak çalışamaz. Ancak garson olabilir. Sinemanın başlangıç yıllarında yalnızca siyah ile beyaz vardı. Öbür renkler daha sonra geldi. Renkli filmler Jessica Rabbit gibi çok ilgi çekti. Yalnız ben yine de sinemada siyah beyazın modasının geçtiğini düşünmüyorum. Kimi yönetmenler özellikle siyah beyazı yeğliyorlar. Bence siyah beyazın tadı başka. Ama filmimizin yönetmeni Betty Boop'u değil, Jessica Rabbit'ı yeğliyor.

AH ŞU YÖNETMENLER!

Filmin başında, yönetmen Bebek ile Roger Rabbit'in oynadığı kısa bir film çeker. Filmin içinde çekilen bu kısa filmde Bebek'in annesi gezmeye gider. Roger Rabbit'e bebeğe iyi bakmasını söyler. Bebek uslu durmaz. Roger Rabbit onu tehlikelerden korumak ister, ama başına gelmeyen kalmaz Kötü bir rastlantı sonucu kızgın fırına girer, elini prize sokar, buzdolabının altında kalır. Ama olsun, Roger Rabbit'e hiçbir şey olmaz. Son anda Bebek'i kurtarır. Filmi gördüyseniz ne demek istediğimi anlamışsınızdır. Biliyorsunuz filmin sonunda dedektif de Jessica Rabbit ile Roger Rabbit'i son anda kurtarır. Yönetmenler izleyicileri heyecanlandırmayı pek severler. Kahramanların yaşamlarını tehlikeye atarlar. Biz heyecandan ölüp ölüp diriliriz. Kahramanlarımız ölecekler mi? Yok yok ölmezler, hiç merak etmeyin, yönetmen onları son anda kurtarır. Kısa filmin çekimi biter. Yönetmen Roger Rabbit'e sözlerini

Dizimizin gelecek aykı bölümünde çizgi filmlerin nasıl yapıldıklarını öğrene bilirsiniz

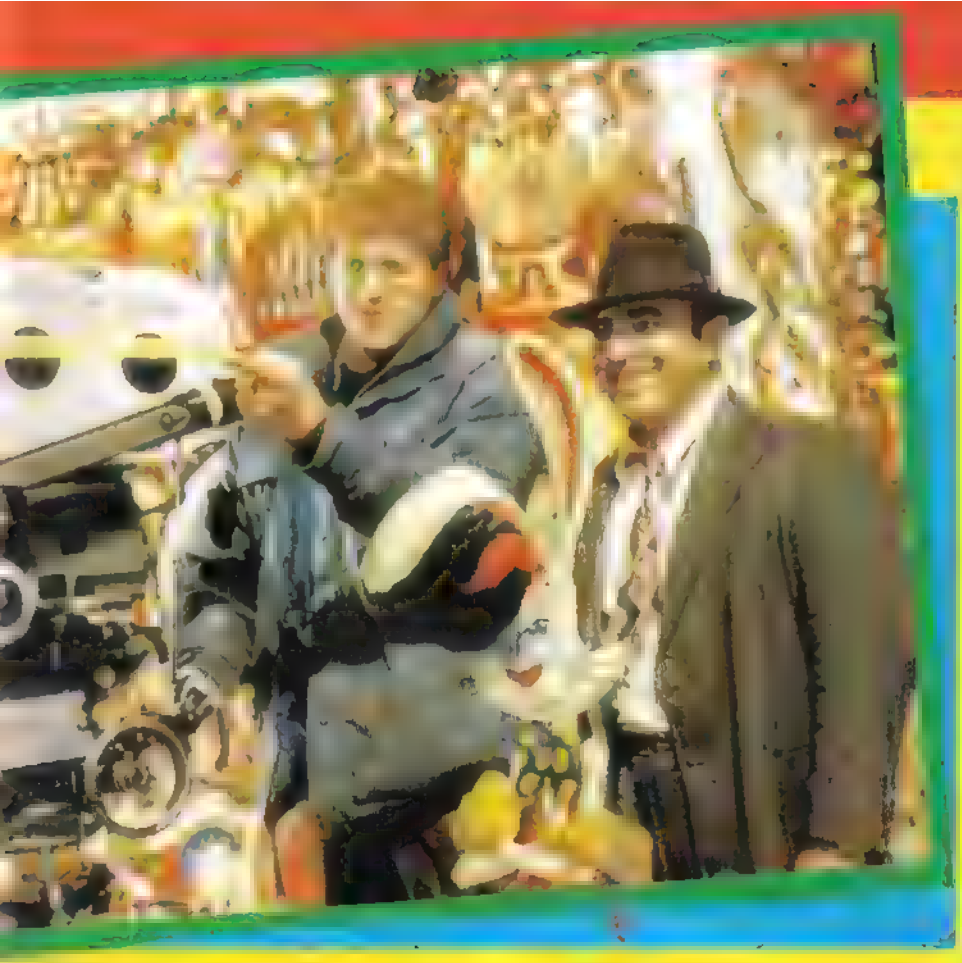

Yönetmen, filmlerde rol alan kişilerin neyi nasıl yapmaları gerektiğini belirleyen kişidir. Tavşan Roger filminin yönetmeni Robert Zemeckis, baş roldeki oyuncu Bob Hoskins'e bu sahnede ne yapması gerektiğini anlatıyor. Şakacı çizgi film yapımcıları ise, yönetmenin ve Bob'un yanına Roger'ı da yerleştirmişler.

Betty Boop, siyah beyaz döneminden kalan bir çizgi film kahramanı. Yönetmenimiz siyah beyaz film dönemi artık geride kaldığı için, güzel ama siyah beyaz Betty'yi önemli bir rolde değil de, garson kız olarak oynatmış

unuttuğu için kızar. Çünkü bir film çekilirken her şeyden sorumlu olan kişi yönetmendir. Oyuncuları, ışıkçıları ve öbür görevlileri o yönetir. Bizim filmimizin yönetmeni de bize Bebek ile Roger Rabbit'in öyküsünü izleme olanağı verir. Ardından da ışıkları, kameraları gösterir. Açıkçası bize film izlediğimizi anımsatır.

İSTEDİĞİNİ YAPTIRAN YAPIMCI

Roger Rabbit'i elektrik prizi, kızgın fırın etkilemez. Ama karısının onu aldattığı haberini aldığında göz yaşlarını tutamaz. Kovalar dolusu göz yaşı döker. Roger Rabbit'in kalbi kırılmıştır. Aslında Jessica kocasını sever, onu aldatmaz. Ama yapımcı Jessica'yı Mikikent'in sahibi Marvin Acme'yle elim sende oynaması için zorlar. Oynamazsa Roger Rabbit'i işten atacağını söyler. Dedektif Eddie'den de onlar elim sende oynarken fotoğraf çekmesini ister. Eddie bu görevi kabul eder. İşte böyle. Yapımcı dilediğine dilediğini yaptırıyor. Biliyorsunuz yapımcı bir filmin sahibi. Film için gerekli olan parayı o sağlar. Kime ne kadar para verileceğine o karar verir.

SİNEMADA HER GÖRDÜĞÜNÜZE İNANMAYIN

Eddie fotoğraf çekmek için Jessica ile Acme'yi gözler. Biz içeride neler olup bittiğini pek iyi göremeyiz. Kamera bize yalnızca dedektifin fotoğraf çektiğini gösterir. Demek ki sinema bize dilediğini gösteriyor, dilediğini göstermiyor. Ama biz çoğu kez her şeyi gördüğümüzü sanıyoruz. Gördüklerimizin ne kadarı gerçek, bunu hiç düşünmüyoruz. Yapımcı ile dedektif Eddie Roger Rabbit'e fotoğrafları gösterdiklerinde Roger Rabbit de gördüğüm şey gerçek mi diye düşünmez, ağlamaya başlar.

Bu arada Mikikent'in sahibi Acme öldürülür. Suçlu kim olabilir? Herkes Acme'yi intikam almak için Roger Rabbit'in öldürdüğünü düşünür. Hiç bir miki insan öldürebilir mi? O insanları güldürmek, eğlendirmek için yaratılmıştır. Ama Roger Rabbit'in suçsuz olduğunu kanıtlaması çok güçtür. Aslında insan onun yüzüne bakınca suçsuz olduğunu anlar, ama. .

Soruşturma başlar. Yargıç Doom gelir. Yargıcın giysileri simsiyahtır. Elindeki baston da siyahtır. Bastonun ucunda kurukafa vardır. Ben kurukafayı görünce bu adam insan öldürebilir diye düşündüm. Haksız da değilmişim. Yargıç siyah eldivenlerini giyip benzin terabetin karışımı bir sıvıya mikilerden birini atmaz mı? Zavallı mikicik eriyip gitti. Cinayeti yargıç işlemiş olabilir. Ama ben bunu nasıl kanıtlayabilirim?

Bunu ancak dedektif Eddie kanıtlayabilir. Ama ne yazık ki o da mikilere dargın. Kardeşini mikilerin öldürdüğünü düşünüyor. Mikilere yardım etmek istemiyor. Filmin başında Bebek'i Roger Rabbit kurtarmıştı, anımsadınız mı? Bu kez de Bebek Roger Rabbit'e gerçeği açıklayarak yardım eder. Eddie'ye Acme'nin öldükten sonra Mikikent'i mikilere bırakmak istediğini, bunu istemiyen yapımcının Acme'yi öldürttüğünü söyler. Eddie Roger Rabbit'ın suçsuz olduğuna inanır artık. Roger Rabbit'e yardım etmeye karar verir.

Bu sırada Roger Rabbit saklanacak yer bulamamış, Eddie'nin evine sığınmıştır. Eddie onu kendi yatağında görünce çok şaşırır. Miki polisler gelmek üzeredir. Roger Rabbit'in yaşamı tehlikededir, ama o gırgırı bırakmaz. Eddie'nin kelepçesini ele geçirir. Eddie ile Roger Rabbit birbirlerine bağlanırlar. Bence bu olayın özel bir anlamı var. Kelepçeyle bağlanmaları sonuna dek ayrılmayacaklarını, aralarında çok güçlü bir dostluk kurulduğunu da gösterir. Polis mikiler kapıya dayanırlar. Kapı kilitlidir. Bu tür filimlerde kapı nasıl açılır? Kilide ateş edilerek tabii. Kilit parçalanır. Polis mikiler eve girerler.

Bundan sonra filmin sonuna dek süren kaçma kovalamaca başlar. Kahramanlarımız Roger Rabbit'ın suçsuz olduğunu kanıtlayana dek kaçmak zorundalar. Bir kahramanlarımızı, bir onları izleyenleri görürüz. Görüntüler gözlerimizin önünden öylesine çabuk geçer ki izlemekte güçlük çekeriz. Bu kovalamaca bir an durur. Kahramanlarımız bir sinema salonunda konaklarlar Bu sırada perdede bir haber filmi vardır. Eddie ile Roger Rabbit yapımcının Yonca Yaprağı Emlak Şirketi ile bir antlaşma yaptığını duyarlar. (Bu haberi sinemada duymaları sizin tuhafınıza gitmiş olabilir. Filmin öyküsünün geçtiği 1949'larda televizyon günümüzdeki kadar yaygın değildi. Sinemaya gittiğimizde bize son ayın haberlerinden oluşan bir filim gösterirlerdi.) Yonca Yaprağı Şirketi daha önce tramvay şirketini almış. Gece 12'ye kadar Mikikent'i ele geçirmek istiyormuş. Biliyorsunuz 12 sayısının masallarda özel bir önemi vardır. Külkedisi Cindirella'yı anımsayın. Cındirella saat 12'de eve dönmek zorundadır. Kahramanlarımız gece 12'ye kadar ne yapıp ne edip Mıkikent'i kurtarmak zorundalar Mıkikent'i kurtarmaksa o denli kolay değil. Yonca Yaprağı Şirketi Acme'nin arazisini satın almak ister. Yapımcı kendi şirketini de Yonca Yaprağına satmak istediği için Acme'ye bir oyun düzenler. Jessica da fotoğrafların çekilmesine izin vererek bu oyuna katılır. Eddie hemen pencereden dışarı bakar. Jessica'yı görür. Yapımcıyı Jessica'nın öldürdüğünü düşünürüz. Bu yönetmenin bizi yanıltmak için yaptığı bir numara. Jessica'yı göstererek ondan kuşkulanmamızı sağlıyor. Oysa Jessica yapımcıyı yargıcın öldürdüğünü gözleriyle görür. Bunu Eddie'ye söyler.

▲ *Film önce oyuncularla gerçekleştirildi. Oyuncular, karşılarında sanki çizgi kahramanlar varmış gibi rol yaptılar. Sonra çizgi kahramanlar çizildi ve gerçek oyuncularla birleştirildiler.* ▶

Eddie silaha sarılmaya karar verir. Miki tabancasına miki kurşunları doldurur. Kovboy filmlerindeki kovboylar gibi şişeyi havaya fırlatır ve şişeye ateş eder. Şişe paramparça olur. Güzel bir numaradır bu.

Filmin sonunda yargıç, Jessica ve Roger Rabbit, dedektif Eddie Acme Fabrikasında bir araya gelirler. Yargıç mutludur. Sonunda onları yok edeceğini düşünür. Görkemli bir aygıtın içinde çarklar döner. Aygıtın içinde mikilerin boya ve çizgiden oluşan varlıklarını yok edecek sıvı vardır. Ölüm kalım savaşı başlar. Yargıcın Yonca Yaprağı Şirketinin tüm paylarını ele geçirdiği, şirketin sahibi olduğu ortaya çıkar. Yargıcın niyeti kötüdür. Mıkikent'i yok etmek, kentin arazisinden sekiz şeritli bir otoyol geçirmek ister.
Eddie çok şaşırır. "Tramvay varken kim binsin otomobile?" der. Yargıç Mikikent'in arazisine lokantalar, moteller, benzin istasyonları kurulacağını söyler. Yargıç haklı mı? Tüm insanların otomobil kullandığı, tramvayın olmadığı, otoyollu dünyamızda mikilere yer yok mu? Aygıt dönmeye başlar. Öldürücü sıvıyı fışkırtır.
Jessica ile Roger tavandan sarkan bir ipin ucunda, birbirlerine sarılırlar.

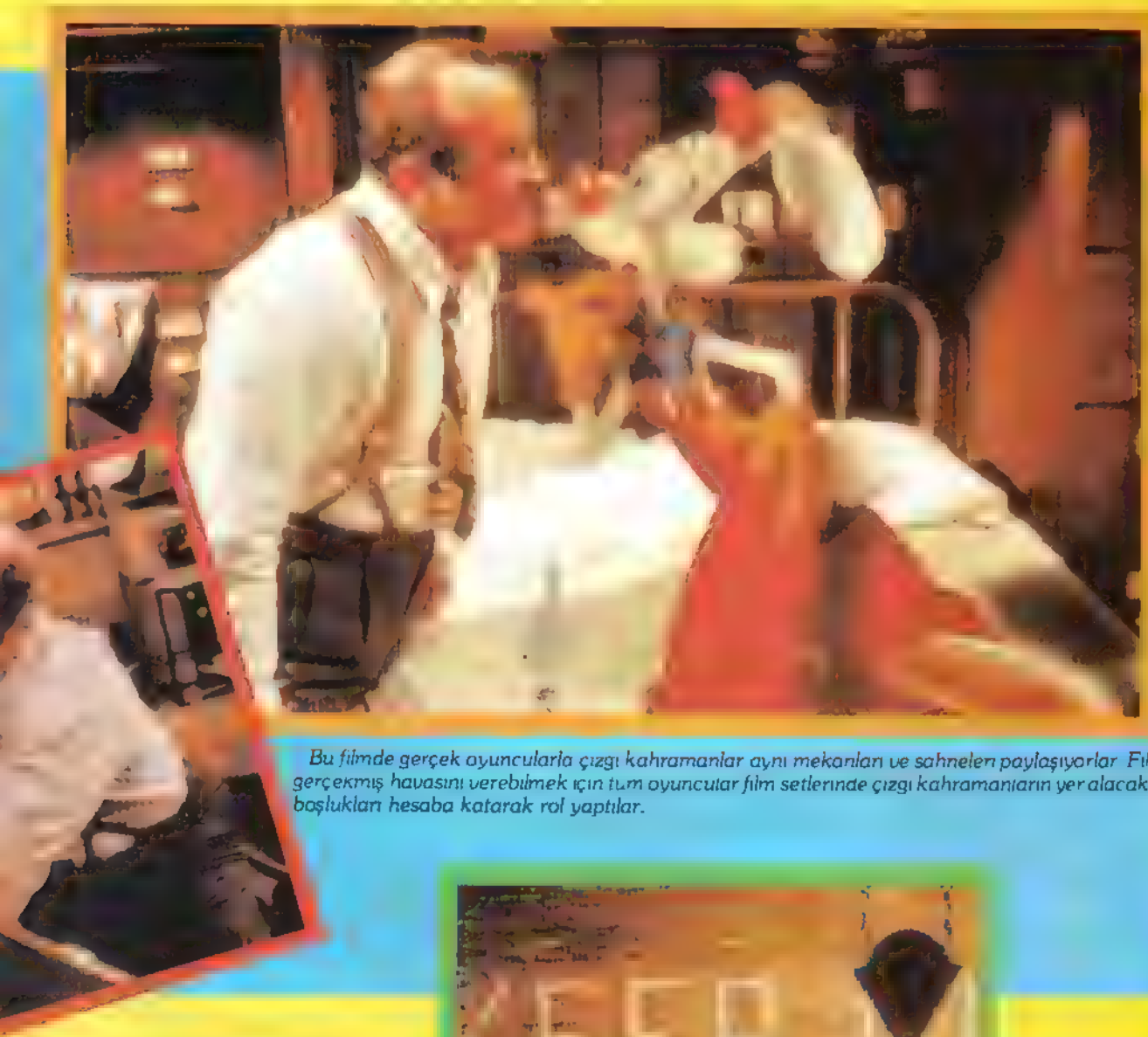

Bu filmde gerçek oyuncularla çizgi kahramanlar aynı mekanları ve sahneleri paylaşıyorlar. Filme gerçekmiş havasını verebilmek için tüm oyuncular film setlerinde çizgi kahramanların yer alacakları boşlukları hesaba katarak rol yaptılar.

İpin ucunda hortumdan fışkıran sıvıya bir yaklaşırlar, bir uzaklaşırlar. Biz de onlarla birlikte ölüp ölüp dirilirız. Eddie zamk kutusunu yargıca doğru fırlatır. Yargıç zamka yapışır ve silindirin altında kalır. Silindir yargıcın üzerinden geçer. Yargıç silindirin altından incelmiş olarak çıkar. Yargıcın kendi halkını yok etmek isteyen bir mıkı olduğu ortaya çıkar. Onu yok edecek tek şey kendi hazırladığı sıvıdır. Eddie ne yapıp ne eder, yargıcın sıvının içine düşmesini sağlar. Yargıç erir.

Korkmayın çocuklar otoyollara karşın, uzay yolculuklarına karşın mıkılar yaşayacak. Çünkü mıkılerin olmadığı bir dünya çok tatsız olurdu. Filmin sonunda Roger Rabbit "gülümseyin" diyor. Gülümseyin öyleyse.

◀ *Filmin yönetmeni Robert Zemeckis. "Bu filmde çizgi ya da gerçek bütün kahramanların aynı dünyanın insanları olduğuna bizleri inandıran, onların oyun gücüdür. Karşısındaki görünmez rol arkadaşları ile böylesi başarılı bir oyun sergileyen oyuncular dır." diyor.*

SEVGİLİ KARDEŞİM

ERCAN DİNÇER

KARDAN ADAM

İŞTE, OLDU UFAKLIK... KARDAN ADAMIN HAZIR...

SEN KARDAN ADAMINLA OYNARKEN BEN DE BİRAZ KAYAK YAPARIM HA?..

BİR AZ SONRA...

UAA!.. ÜHÜ, ÜHÜ... KUBİLAY ABİİ!.. ÜÜÜ!..

?

ÜHÜÜ... SEN GİTTİKTEN SONRA GÜNEŞ ÇIKTI VE, KARDAN ADAMI MI ERİTTİ, ÜHÜ!..

HADİ, HADİ, ÜZÜLME ARTIK HEMEN BİR YENİSİNİ YAPARIZ BİZDE...

İŞTE OLDU!.. BAK, HEM BU DİĞERİNDEN DE GÜZEL OLDU...

OOF!.. BEN DE GİDİP BİRAZ KAYAK YAPAYIM BARI...

HEEY! KAYMAK DÜNYANIN EN GÜZEL SPORLARINDAN BİRİ DOĞRUSU...
UAA!.. KUBİLAY ABBİ, UHUU!..
YOO, HAYIR, YİNE Mİ?..
EVET UFAKLIK YİNE NE VAR? BIKTIM SENİN KARDAN ADAMINDAN...
AL BAKALIM... AMA BU SON OLSUN HABERİN OLA!..
O AKŞAM EVDE...
NE O? YÜZÜN GÜLDÜĞÜNE GÖRE KARDAN ADAMIN ERİMEDİ GALİBA?
HAYIR ABBİ ERİMEDİ. ONU ÖYLE BİR YERE KOYDUM Kİ, UZUN BİR SÜRE DAYANIR...
SAHİ Mİ? NASIL, BECERDİN?
¡BOOŞ!..
E.DİNÇER -61-

BİLİM ve TEKNİK

BİTKİ ZARARLILARI VE GENETİK MÜHENDİSLİĞİ

Dünyamızda, ekili ürünlerin yüzde 15'i, çeşitli bitki hastalıkları, zararlı böcekler ve otlar yüzünden yararlanılamaz hale geliyor. Dünyanın nüfusu yaklaşık 5 milyar. 21. yüzyılda, nüfusun şimdikinin iki katına çıkacağı tahmin ediliyor. Bunca nüfusu besleyebilmek için ise ekinlerin korunması gerekli

Ekinlerin korunması için kullanılan kimyasal ilaçlar, doğanın dengesini bozuyor. Hatta çeşitli yollarla insanlara kadar ulaşarak ölümlere yol açabiliyor. Bilim adamları, bitki zararlılarını daha zararsız bir yöntemle kontrol etmenin yollarını araştırıyorlar. Kimyasal ilaçların pek de sağlıklı olmadığı görülünce, genetik mühendisleri de bu işe karıştılar. Bitkilerin genetik yapılarında kimi değişiklikler yaparak, bitki zararlılarından kurtulmanın yollarını araştırdılar. Bunun için bitkilerde, zararlı böcekleri öldürecek bir savunma sistemi geliştirdiler. Bu sistemle bitki, kendisini yiyen böcek için zararlı bir madde üretiyor. Bitkiyi yiyen böcek ölüyor. Ama bitkiyi kullanan insanlar bu maddeden etkilenmiyorlar

Aslında genetik mühendisleri işin henüz başındalar. Araştırmalarında tam başarı sağlayabilmiş değiller Çalışmalarında başarıya ulaştıklarında insanlık bitki zararlılarından kurtulurken, kendimiz için yepyeni bir dünya yaratmanın yollarını da öğrenmiş olacağız.

GEN VE GENETİK MÜHENDİSLİĞİ

Her canlının en küçük yapı taşı hücrelerdir. İnsanların tüm etkinliklerini nasıl beyni denetlerse, hücreninkileri de DNA denen bir bölüm denetler. Yani hücrenin beyni DNA'dır. Buna gen adı da verilir. Genler, hücreyi oluşturan diğer elemanlara "ne yapmaları" gerektiğini bildirir. Ayrıca canlıların kazanılmış özelliklerinin üreme yoluyla kendilerinden sonraki nesle aktarılmasını da sağlar.

DNA'nın yapısını çözümleyen James Watson adlı bilim adamı, onun protein sarmallarından oluştuğunu bulmuştur. Bu yüzyılımızın en önemli buluşlarından biridir. Sarmallarda dört farklı protein vardır. Bu proteinlerin sarmal üzerindeki dizilış şekilleri hücrenin "neyi nasıl yapması" gerektiğini belirler. Yani bu proteinlerin yan yana ve üst üste geliş şekillerinin canlının yapısını belirleyici özelliği vardır. Bilim adamları, bu dizilış şeklinin sırrını araştırıyorlar. Hangi dizilis şeklinin nasıl sonuçlar doğurduğunu anlamaya çalışıyorlar.

Bu konuda, henüz kesin sonuçlara ulaşılamadı. Çalışmalar uzun yıllardır sürüyor. Genetik mühendisleri de şu ana kadar elde edilen bilgileri kullanarak, canlıların yapılarında değişiklikler yapmaya çalışıyorlar. Örneğin, soğuğa ya da sıcağa daha dayanıklı buğday türleri üretmek, bitkileri zararlı böceklere karşı korumak için savunma mekanizmaları geliştirmelerini sağlamak, kimi koyun türlerinden daha fazla yün elde edilebilecek değişiklikler yapmak, petrol atıklarını yiyen bakteriler geliştirmek gibi...

1983 yılında Amerika'da, insanların boyunu uzatan bir gen değiştirme yöntemi bulundu. Bu yöntem, farelerde uygulandı. Fotoğrafta, genetik değişiklik yapılmış dev bir fareyle, normal bir fareyi yan yana görüyorsunuz

Genetik yapıda değişiklik operasyonu Şemada bir hücre ve elemanlarını görüyorsunuz DNA sarmalları, hücre çekirdeğinin (nukleus) içerisinde bulunuyor. Bu sarmallar dört tür proteinden oluşuyor ve bir fermuarı andırıyor. Genetik mühendisleri hücreye aktardıkları bir maddeyle bu fermuarı açıyorlar.Sonra da, proteinlerin sıralanışında değişiklik yapıyorlar Bu değişiklik, canlının yapısında da değişiklikler doğuruyor.

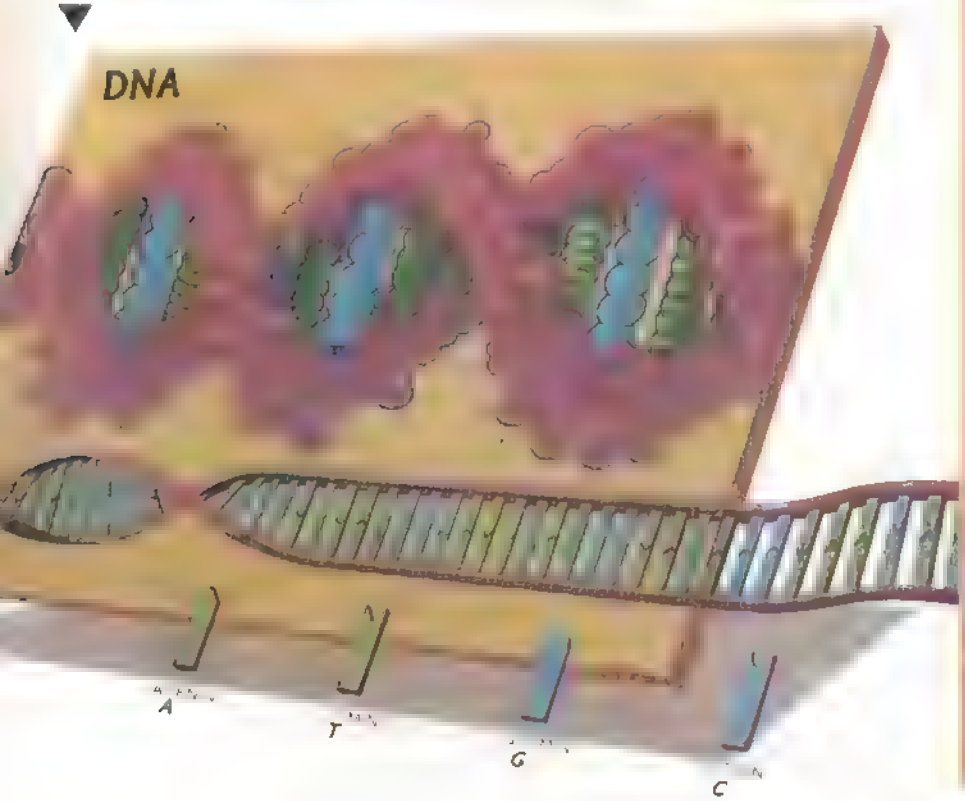

FİL KATLİAMI BİTİYOR

Geçtiğimiz ay yayınladığımız, "Fil Katliamı Bitmeli" başlıklı yazımızı hatırlıyor musunuz? Bu günlerde fillerle ilgili yeni gelişmeler var. İsviçre'nin Lozan kentinde toplanan "Yok olmaktaki turlerin uluslararası ticareti anlaşması" konferansında, fillerin topluca katliamını önlemek için, fildişi ticareti yasaklandı. Yasak 18 Ocak 1990 tarihinde başladı

Bu gelişme fildişi süsleme cılığıyle geçimini sağlayan 50 bin Hong Kong'lu için yıkım demek Yakında aç kalmamak için başka işler aramak zorunda kalacaklar. Ayrıca Hong Kong hukümeti de azımsanmayacak bir dışsatım gelirinden mahrum kalacak. Çünkü geçen yıl 33 milyon dolarlık fildişi süs eşyası dışsatımı yapmışlar. Üstelik ülkede şu anda 110 milyon değerinde işlenmemiş fildişi var.

DOLU DOLU ANADOLU

Toprağın Anası Buğdayın Koruyucusu Tanrıça

DEMETER

Uçsuz bucaksız Frigya ovalarında, altınsarısı buğdaylarla dolu tarlaların biricik tanrıçasıdır, Demeter.. Toprağı, meyveyi, yemişi, ekinleri ama en çok da insanlığa armağan ettiği buğdayı simgeler. Anadolu'da tarımın yapıldığı bölgelerde ona büyük sevgi gösterirlermiş, bir zamanlar.. Antik çağlarda ekin ve hasat mevsimlerinde, ürün kaldırma zamanlarında adına şenlikler, şölenler yapılırmış. Ayrıca özbeöz Anadolu'lu Anatanrıça Kybele'nin de kızıdır.

Toprak adına yapılan şenlikler, gelenekler çağlar öncesinde kalmamış, günümüze kadar gelmiş. Çünkü, Anadolu'da duyduğumuz ve halk oyunlarında gördüğümüz motiflere bakarsak Demeter Ana'ya duyulan sevgi ve saygının yaşadığını görürüz. Tarih öncesi çağlardan günümüze dek, bu gelenek biçim ve renk değiştirmiş, ama özde aynı kalarak yaşamıştır. Yıllar önce yitirdiğimiz gözleri görmediği için gönlü ile gören halk ozanı Âşık Veysel dizelerinde şöyle seslenmiş;

Karnın yardım kazmayınan belinen
Yüzün yırttım tırnağınan elinen
Yine beni karşıladı gülünen
Benim sadık yarım kara topraktır..

Aşık Veysel, Demeter Ananın gizemlerine ermiştir. Çağlar öncesinden toprağa duyulan sevgi ve saygının kutsallığını bugüne taşımıştır. Doğurgan Anadolu toprağı, her çağda kendini sevdirmiş,üzerinde yaşayanlara tarihini, kültürünü, herşeyini vermiştir ..

Demeter Tanrıça'nın en tanınmış söylencesi kızı Persefone'nin (diğer bir adı Kore'dir.) Cehennemin ve Yeraltı dünyasının Tanrısı Hades tarafından kaçırılmasıdır. Tapınma törenlerinde Demeter daima kızı Persefoneyle birliktedir. Ana-kız hiç ayrılmazlar. Hatta iki ayrı tanrıça gibi anılırlar.

Birgün Persefone, arkadaşları Nympheler (Kır ve Orman Perileri) ile birlikte kırlara gezintiye çıkar. Hepsi neşe içinde oyun oynarlar, çiçekten çiçeğe koşarlar. (Binbir rengin kaynaştığı, henüz bozulmamış, insan eliyle öldürülmemiş bir doğa ortamında olsalar gerek...) Persefone, oyun arkadaşlarından biraz uzaklaşır. Bir Nergis (Narkissos) çiçeği görüp, onu koparmak ister. Bu sırada, toprak yarılır ve Yeraltı Karanlıklarının,Cehennemin Tanrısı Hades 4 atlı arabası ile görünür. Hades, bir süredir Persefone'nin peşindedir. O'nu gözler.Persefone'yi tuttuğu gibi arabasına atar ve yerin yedi kat dibindeki sarayına götürür. Persefone'nin çığlıkları bir işe yaramaz.

Tanrıça Demeter Ana, böylesine bir acıdan sonra, toprağa olan ilgisini, sevgisini kaybeder. Ümitsizlikten çılgına döner. Kızının nerede olduğunu soruşturur. Ama doğru cevabı alamaz. Kimse doğruyu söylemeğe cesaret edemez. Hades'in ülkesinden bir daha geri dönülemediği için Demeter Ana'yı ümitsizliğe düşürmek istemezler.. Artık, Tanrıların arasında yaşamak istemeyen Demeter Ana, Olympos'un tepesindeki Tanrılar sarayından ayrılıp kızı Persefone'yi aramağa başlar. Derin vadileri, dipsiz uçurumları, gün ışığı görmeyen karanlık mağaraları arar. Ama kızını bulamaz.

Sonunda herşeyi gören Güneş Tanrı Helios dayanamaz. Persefone'nin yerini açıklar. Kendisi de olaya şahit olmuştur zaten.. Yeraltı ülkesinin tanrılarından olan Hekate'de olayı bildiğini söyleyiverir. Hekate'nin görevi elinde meşale ile darda kalan ruhlara yol göstermektir. Zaman zaman yeryüzünde dolaşıp, yeraltına gideceklerin kılavuzluğunu yapar.

Kızının yerini öğrenen Demeter kendini tamamen dış dünyadan soyutlar. Issız bir yere çekilir. Kimseleri istemez yanında...

Toprak da Demeter Ana gibi, davranmağa başlar. Bitkiler, ağaçlar ürün vermez olur. Altın sarısı buğday tarlalarının yerini kıraç topraklar

alır. İnsanlar, hayvanlar bir tek ot parçası bulamazlar. Büyük bir kuraklık olur. Tüm yaşayanlar ölüme mahkum olurlar. Bu yetmezmiş gibi soğuk günler gelir.

Bastanı Zeus bakar, olacak gibi değil. Bu yüzden Demeter'e yardım etmeğe karar verir. İnsanların ölmesine gönlü razı olmaz. İnsanlar olmazsa, Zeus'a kim saygı gösterecek. Kim, kurbanlar sunacak. Bu duruma canı sıkılmağa başlar. Kurnaz oğlu habercı Hermes' Hades'e yollar. Onu ikna etmesini ister. Öte yandan, Persefone Hades'e bir sevgi büyüsü ile bağlanır. Yeraltı ülkesinin kraliçesi olmak hoşuna gider. Hades, Persefone'ye büyülü nar yedirir. Bu meyveyi yiyen sevgi büyüsünden kurtulamaz.

Kurnaz Hermes, sonunda Hades'i razı eder. Fakat Persefone, yaşamının üçte birini kocası Hades'le birlikte yeraltı dünyasında, üçte ikisini ise annesi Toprak tanrıçası Demeter ile yeryüzünde geçirebilecektir.

Böylece Toprak Tanrıçası sevgili çocuğuna bir süreliğine bile olsa kavuşabilir. Yüzü güler, öfkesi diner, çevresine sevinç verir.

Çevre tekrar çiçeklerle kaplanır. Ağaçlar yemişlerle dolar. Toprağa yeniden bolluk ve bereket gelir. Çiftçiler neşe içinde tarlalarında çalışmağa koyulurlar. Ama, Persefone'nın, yeraltına kocası Hades'in ülkesine gideceği zaman, Toprak Tanrıçası yeniden eski kederli günlerine döner. Dünyadan elini eteğini çeker. İlgisini, sevgisini gösteremez çiftçilere.. İşte o zaman, tekrar soğuk ve tatsız günler yaşanır. Yağışlı havalar ve karlar eksik olmaz. Bu dönem, Persefone'nin yediği nar tanelerinin sayısı kadardır. Çünkü büyülü bitkinin özelliğidır bu.

Bu öyküde, mevsimlerin oluş nedenleri anlatılmaktadır. Her sonbaharda, soğuk günlerin başladığı, yaprakların döküldüğü zaman Persefone, yeryüzünü terkedip, yeraltına Hades'in yanına inmektedir. Kış ayları boyunca orada kalmaktadır. Annesi Toprak tanrıçası Demeter, kederinden, ilgisini, sevgisini topraktan esirger. İlkbahara doğru, yeryüzüne çıkan Persefone, Demeter'i sevindirir. Ana Tanrıça da toprağa döker sevincini, neşesini. Doğa canlanır!

GÜZEL TÜRKÇEMİZ

SİZ OLSANIZ NE DERSİNİZ?

Okulunuzun bahçesinde top oynanması yasak; bu bir yazıyla tüm öğretmen ve öğrencilere bildiriliyor. Hasta olduğu için okula gelemeyen arkadaşınıza durumu iletiyorsunuz:

— Yönetmenliğe göre top oynamak yasakmış.
— Yönetmeliğe göre top oynamak yasakmış.

En sık yapılan hatalardan biri de bu iki sözcüğü yanlış kullanmaktır. Burada doğru olan " yönetmelik" tir. "Yönetmelik" bir kuruluşun çalışma biçimini gösteren kuralların tümüne verilen addır. "Yönetmenlik" ise 'yönetme işi'ya da ; yeri yani müdürlüktür.

SİZ OLSANIZ NE DÜŞÜNÜRSÜNÜZ?

Babanız balık tutmayı çok seviyor ve fırsat buldukça balığa çıkıyor. Sizce:
— Balık tutmak onun hobisidir.
— Balık tutmak onun fobisidir.

"Fobi" hastalık halini almış korkudur. O halde balık tutmak babanızın hobisidir. Yani günlük işlerinin dışında severek yaptığı dinlendirici bir uğraştır.

SÖZCÜKLER BULALIM

1) Öncelikle aşağıdaki çapraz bulmacayı çözün.

Soldan sağa:
1 Bir gazete yazarının gördüklerini anlatan yazı.
2 Rey... Yararlı bir hayvan.
3 Ayırt edici özellik.
4 Bir işaret zamiri.
5 Vahşi bir hayvan.
6 Taşıtların önünde bulunan ışık verici... "Asmak" fiilinden emir.
7 "Sanmak" fiilinden olumsuz emir... Dumanın bıraktığı leke.
8 Baharat satan kişi ya da dükkan... Bir soru zamiri.
9 Vilayet.

Yukarıdan aşağıya:
1 Bir işte birinden üstün olmaya çalışan kişi... "sarmak" fiilinden emir.
2 İnnin karşıtı.
3 Palto ve şapka gibi eşyanın asıldığı yer.
4 Bir bayan ismi... Bir devletin, soylu bir ailenin, bir kentin simgesi olarak kabul edilmiş işaret.
5 Bir bağlaç... Bal yapan böcek.
6 "Tatmak" fiilinden emir.. Bir nota.
7 .....olmayan yerden duman çıkmaz...Üstünde yemek yenen büyük tepsi.
8 Dudak boyası... Süreklı yağmurlardan ya da eriyen karlardan oluşup, önüne gelenı alıp götüren taşkın su.

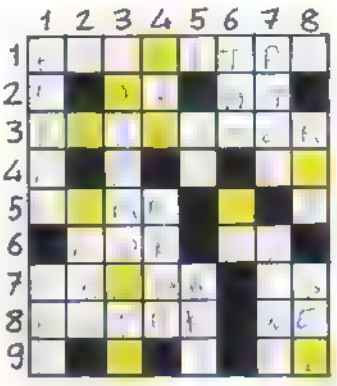

2) Şimdi de bulmacadaki sarı renkli kareler içindeki harfleri, aşağıdaki karelere uygun şekilde yerleştirdiğinizde, dergimizdeki dizi yazılardan birinin adını bulacaksınız.

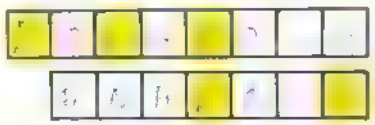

BİLİYOR MUSUNUZ?

Bu gün kullandığımız "dil" sözcüğü eski Türkçe metinlerde "tıl" ve "tıl" olarak geçmektedir.
"kişi tını bilse bilur ma' nısın."
Eski bir metinden
(İnsan, dılı bılırse, anlamını da bılır)

Resimleyen: Ateş SUNAY

RUS HALK MASALI

PETER KURT

Bir zamanlar Rusya'da bir çiftlikte, Peter adında küçük ama cesur bir çocuk yaşardı. Peter bir gün, çiftlik kapısını açıp büyük yeşil çayırlığa çıktı. Dışarıda bir ağacın dalına tüneyen küçük kuş, Peter'in dostuydu. Kuş, arkadaşını dışarıda görmenin sevinciyle şen şakrak cıvıldadı.

Bir ördek badi badi yürüyerek yanlarına geldi. Peter'in çiftlik kapısını kapamadan çıkması, ördeği mutlu etmişti. Böylece, otlaktaki derin gölcükte güzel bir banyo yapabilecekti. Küçük kuş, uçup çimler üzerindeki ördeğin yanına kondu. Küçümseyerek omuzlarını silkti ve "Ne biçim kuşsun uçamıyorsun" diyerek ördeğe sataştı. Ördek gölcükte yüzerken, "Sen de kuş musun yüzemiyorsun... diye yanıt verdi. Bu iyi bir tartışma konusu oldu onlara. Tartıştılar da tartıştılar. Ördek gölcükte yüzerken konuşuyor, küçük kuş da kıyı da bir o yana bir bu yana sıçrayarak ona laf yetiştiriyordu. Derken Peter'in gözü bir şeye takıldı.

Çimler üzerinde sinsice yürüyen bir kedıydi bu. Kendi kendine, "Kuş tartışmakla meşgul. Eğer yakalayabilirsem iyi bir ziyafet olur" diye söyleniyor ve yumuşak pençeleri üzerinde sessizce yaklaşıyordu. Bu sırada "Aman dikkat" diye bağırdı Peter. Ördek öfkeyle kedıye vak vaklarken, kuş hızla havalanıp bır ağacın dalına kondu. Ağacın çevresinde bır süre dönen kedi, "Böyle yüksek bir ağaca tırmanmaya değer mi? Zaten ben tırmanana kadar kuş daha uzağa uçacak" diye düşündü

Bunlar olup biterken büyukbaba dışarı çıktı. Peter'e kızmıştı. "Otlak tehlikeli bir yer" diye bağırdı. "Eğer ormandan bir kurt çıksaydı ne olurdu? O zaman ne yapacaktın?" diye söylendi. Peter büyükbabasının

sözlerine pek aldırış etmedi. Hem Peter gibi cesur çocuklar kurtlardan korkmazlar. Büyükbaba elinden tutup Peter'i eve götürdü. Çiftlik kapısını da kilitledi.

Bir süre sonra ormandan büyük gri bir kurt çıktı. Kedi korkup kaşla göz arasında yakınındaki ağaca tırmandı. Ördek çılgınlar gibi vak vaklayarak gölün dışına atladı. Kaçmaya çalışması boşunaydı. Arkasından koşturan kurt giderek yaklaştı ve yakaladı. Yakaladığı yerde bir lokma da ördeği yuttu.

Diğerleri ne durumdaydı? Kedi bir ağacın dalında oturuyor, kuş ise kediden uzak bir başka dalda tunuyordu. Bu arada kurt, ağacın çevresinde dönüyor, aç gözlülükle bizimkilere bakıyordu. Peter ise en ufak bir korku duymaksızın, çiftlik kapısının arkasından olanları izliyordu. Sonra anı bir kararla eve koştu. Sağlam bir halat bulup geri döndü. Çiftlik kapısı kilitli olduğu için, yüksek taş duvara tırmandı. Kurdun çevresini arşınladığı ağacın dallarından biri, bu yüksek duvarın üzerine uzanıyordu. Peter dala tutunarak ağacın gövdesine geçti. Kuşa, "Aşağıya uç ve kurdun başının çevresinde dolan. Ama dikkat et seni yakalamasın" diye seslendi. Kuş neredeyse kanatları kurdun kafasına değecek şekilde uçarken, kurt da onu yakalamak için bir o yana bir bu yana saldırıyordu. Kuşu yakalamaya çalışırken nasıl da yoruldu, nasıl da terledi. Belli ki kuş kurttan daha akıllıydı.

Bu sırada Peter, bir kement yapıp dikkatlice aşağıya sarkıttı ve kurdu kuyruğundan yakaladı. Kendi kazdığı kuyuya düşen kurt kurtulmak için çırpındıkça, kement, kuyruğunu daha çok sıkıyordu. Çünkü Peter, akıllıkedip halatın diğer ucunu ağaca bağlamıştı. Bu arada kurdun izlerini takip eden avcılar ortaya çıkıp kurdu gördüklerinde ateş etmeye başladılar. Peter ağacın üzerinden bağırdı: "Ateş etmeyin! Kuşla ben kurdu yakaladık. Onu hayvanat bahçesine götürmek için bize yardım edin."

Avcılar istenileni yapınca, hayvanat bahçesine doğru giden bir sıra oluştu: Sıranın başında kahramanımız Peter, ardından kurdu sürükleyen avcılar, telaşa düşen büyükbaba, kedi... Bu arada büyükbaba öfkeyle başını sallıyor, "Hepsi iyi tamam. Ama ya Peter kurdu yakalamasaydı ne olacaktı?" diye söyleniyordu. Peter'in arkadaşı kuş ise, neşeyle kanat çırpıyor, "Peter ve ben ne akıllıyız. Kurdu biz yakaladık!" diye bağırıyordu.

Anlattıklarımızı dikkatle dinleyen kardeşlerimiz bir şeyin farkına vardılar: Kurdun karnından gelen vak vaklama seslerini duydular. Evet aceleden bir lokma da yutulan ördek, kurdun karnında çaresizlik içinde vak vaklıyordu.

SOVYETLER BİRLİĞ

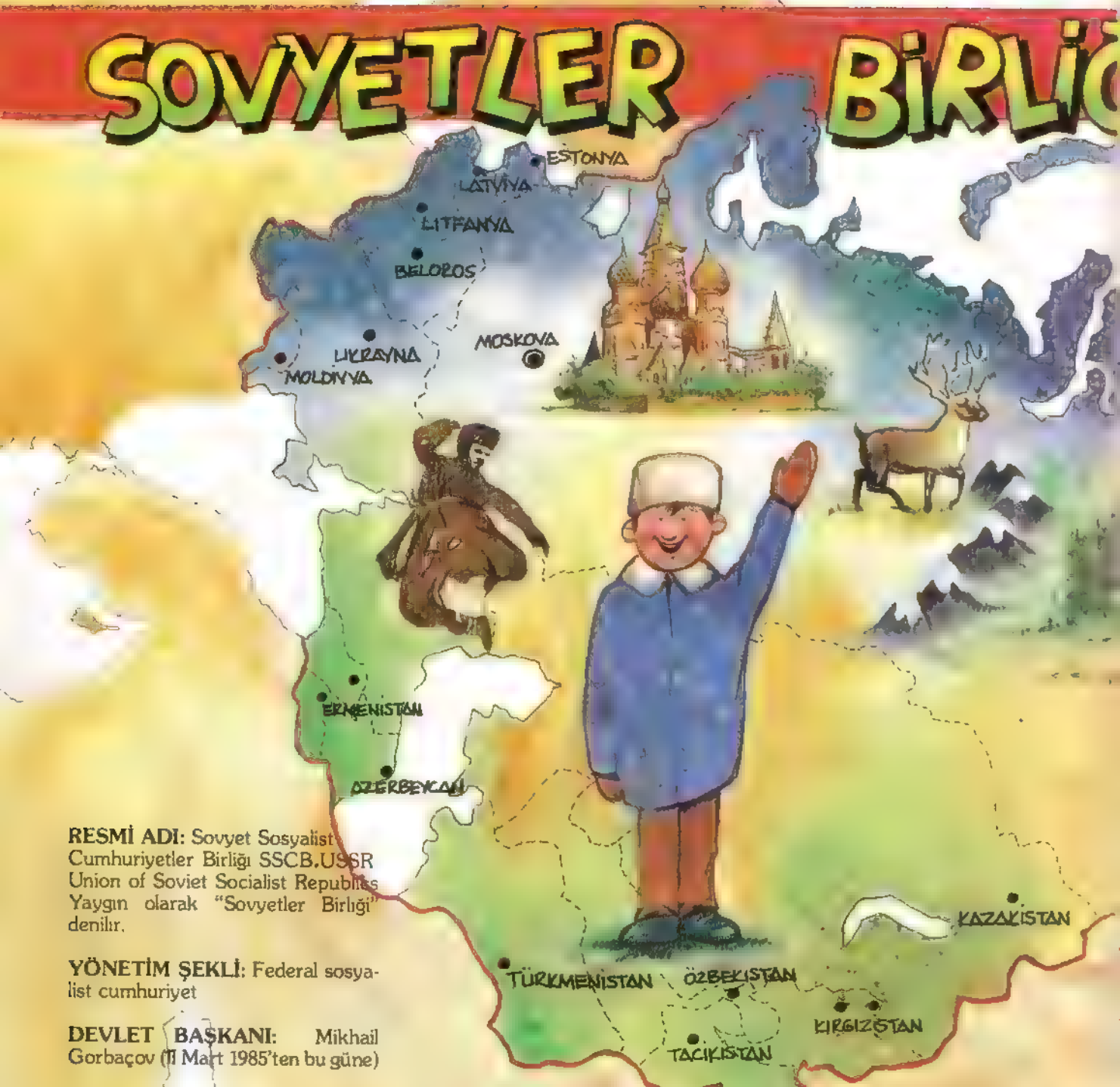

RESMİ ADI: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği SSCB.USSR Union of Soviet Socialist Republics Yaygın olarak "Sovyetler Birliği" denilir.

YÖNETİM ŞEKLİ: Federal sosyalist cumhuriyet

DEVLET BAŞKANI: Mikhail Gorbaçov (11 Mart 1985'ten bu güne)

BAŞKENTİ: Moskova (8 milyon 642 bin)

RESMİ DİLİ: Rusça

PARA BİRİMİ: Ruble

YÜZÖLÇÜMÜ: 22 milyon 402 bin 200 kilometre kare. Dünyanın en büyük ülkesi.

NÜFUSU: (1986 yılına göre) 280 milyon 36 bin.

NÜFUS YOĞUNLUĞU: Kilometrekareye 13 kişi

BAŞLICA KENTLERİ: Leningrad (Nufusu: 4 milyon 867 bın), Kiev (Nüfusu: 2 mılyon 448 bin), Taşkent (Nüfusu 2 milyon 30 bin), Bakü (Nüfusu: 1 milyon 93 bin)

DOĞUM ORANI: (1985) Her bin kişiye karşılık 19 bebek doğuyor. (Dünya ortalaması ise her bin kişiye karşılık 29 bebek.)

ÖLÜM ORANI: Yaşayan her bin kişiye karşılık 11 kişi ölüyor. Dünya ortalamasıyla aynı.

NÜFUS ARTIŞ HIZI: Bu yıl yaşayan her bin kişi gelecek yıl 1008 kışı oluyor. Dünya ortalaması ise 1018 kişi.

ORTALAMA YAŞAM SÜRESİ: Erkeklerde 62 yıl kadınlarda 72 yıl.

REFAH DURUMU: Ülke halkının

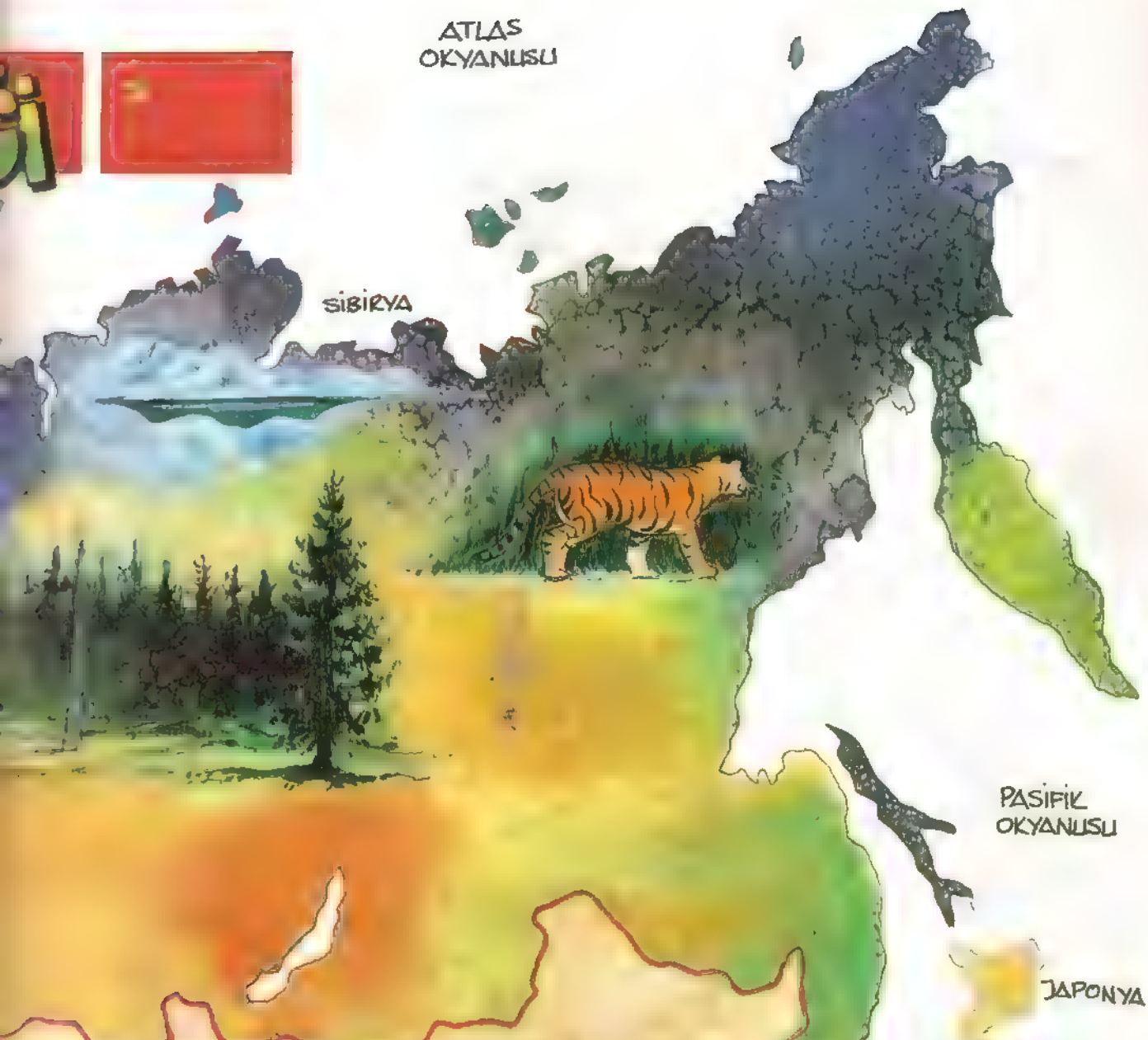

yüzde 28'inin telefonu, yüzde 96'sının televizyonu, yüzde 91'inin buzdolabı, yüzde 70'inin çamaşır makinası, yüzde 14'ünün motosikleti, yüzde 54'ünün bisikleti var.

ÇALIŞAN NÜFUS: Ülke halkının 129 milyon 529 bini faal olarak bir işte çalışıyor.

DIŞSATIM: Ham petrol ve petrol ürünleri, doğal gaz, gübre, ağaç ve ağaç ürünleri.

DIŞALIM: Çeşitli makinalar, taşıtlar ve donanımları, gıda maddeleri, kimyasal maddeler.

ULAŞIM: (1985 yılına göre) ülkede 144 bin km demiryolu ve 974 bin km uzunluğunda karayolu var.

HABERLEŞME: Ülkede her bin kişiye 53 gazete, her beş kişiye 1 radyo ve her 46 kişiye 1 televizyon düşüyor.

OKUR YAZARLIK DURUMU: Ülkede 15 yaşın üzerindeki nüfusun yüzde 86'sı okuma yazma biliyor.

SAĞLIK: Ülkedeki her 7999 kişiye 1 doktor düşüyor.

ASKERİ HARCAMALAR: Ülkedeki toplam harcamaların yüzde 1,5'i silahlanma için kullanılıyor.

İKLİMİ: Sovyetler Birliği çok geniş bir ülke olmasına rağmen, iklim koşulları çok farklılık göstermez. Ortak iklim özelliği karasaldır. Kışlar her yerde çok uzun, çok şiddetli geçer. Yıllık yağış tutarları genelde azdır. Egemen mevsim kıştır. Yazlar ise kurak, kısa ve sıcaktır.

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ: Ormanlar ülkenin yarısını kaplar. Dünya ormanlarının 5'te 1'i bu ülkededir. Ülkenin güney yarısı ise bozkır ve çöllerle kaplıdır. Ülkede kurak bölgeler de oldukça büyüktür. Göller bakımından dünyanın en zengin ülkesidir.

KISA TARİHİ: Sovyetler Birliği çeşitli halklardan oluşur. Ülke nüfusunun çoğunluğu Rus'dur. Ruslar, çok köklü geçmişi olan bir halktır. Sovyetler Birliği, Rus liderleri öncülüğünde 1917 yılında kurulmuştur.

KELOĞLAN

Yazan: Gülçin ALPOGE **Resimleyen:** Nazan ERKMEN

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, pireler berber iken, develer tellal iken, ben annemin beşiğini tıngır mıngır sallar iken... Masallar böyle başlar. Çünkü olmayacak yoktur masallar ülkesinde. Bizim masalımız da başlasın öyleyse. Bir varmış bir yokmuş, bir Keloğlan, bir de bunun anası varmış. Bunlar çok yoksullarmış. Her gün Keloğlan ormana gider çalı çırpı toplar, bunları yüklenir, sırtında pazara taşırmış. Pazarda satar, ekmek alır, para artarsa anasına verirmiş.

Günler geçmiş, bayram gelmiş. Keloğlan'ın anası aylardır biriktirdiği paraları saymış. Bunları bayram diye Keloğlan'a vermiş. "Kendine bir eşek al da yükü sırtında taşımaktan kurtul" demiş.

Keloğlan hemen pazar yerine koşmuş. Kendine göre bir eşek beğenmiş. Parayı verip, almış. Artık keyfine diyecek yokmuş. Ertesi günü eşeğe binip ormanın yolunu tutmuş. "Eşekle daha çok yük taşırım, daha çok para kazanırım" diye düşünmüş. O gün çok çalışmış, çok koşuşmuş, çok çok çırpı toplamış; eşeği epeyce yüklemiş. Ama bizim Keloğlan, keleş oğlan, akıllı mı ahmak mı bilinmez, yaptıklarına akıl sır ermez! Eşeği yükleyince aklına parlak bir fikir gelmiş. Eşeğe "Hadi eve yarışalım. Sen mi daha hızlı koşacaksın, ben mi görelim!" demiş. Sonra da tabanları kaldırıp koşmağa başlamış. Eve yaklaşınca dönüp bakmış, öyle ya, acaba eşek yakınlarda mı, yoksa geride mi kalmış! Ama eşeği hiç görememiş. Çünkü eşek yollarda kaybolmuş, gitmiş. Keloğlan ne kadar aradıysa da eşeği bulamamış.

Bu işe annesi kızmış, hem de üzülmüş. Bunun üzerine Keloğlan çıkınını almış, anasına veda etmiş. "Ben kaderimi başka yerde arayayım" demiş, yola koyulmuş. Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş, altı ay bir güz gitmiş. Bir de arkasına bakmış ki, bir arpa boyu yol gitmiş! Ama durmadan, dinlenme-

den yoluna devam etmiş ve en sonunda padişahın sarayına gelmiş.

Keloğlan saray kapısında bir iş istemiş. "Her işten anlarım, ne olsa yaparım! demiş. Tam bu sırada padişah da zor durumdaymış. Komşu ülkenin kralı kendisine bir sopa yollamış. "Padişah büyüklüğünü göstersin, bu sopanın hangi ucu daha kalın söylesin. Bilse bilse o bilir" demiş. Oysa padışaha sopanın iki ucu da bir görünüyormuş. Bakarak, ölçerek kalın ucu ayırdetmek olanaksızmış. İşte bu sırada bizim Keloğlan'ı huzura getirmişler. Olayı anlatmışlar. "Her işten anlarsan çöz bakalım bu bilmeceyi" demişler. Bizim Keloğlan aptallıklar yapar, ama uyanık mı uyanıktır. Hemen cevap vermiş. "Suya atın, hangi ucu dibe dalarsa o tarafı kalındır" demiş. Bu şekilde gerçekten çözmüşler olayı. Padişah ise öyle sevinmiş ki, hemen sarayda kalması için Keloğlan'a bir oda verilmesini emretmiş.

Gel zaman, git zaman padişah gene zor durumda kalmış. Dağ ülkelerinin kralı savaşmak istiyormuş. Bahane arıyormuş. Bir gün bir haber yollamış. "Padişahınız üç gün içinde bu bilmeceyi çözmezse, yanıt vermezse ordularımızı ülkenizde bilin" "Bana üç ayaklı bir hayvan söyleyin!" demiş. Padişah bilge kişileri toplamış. Ama hiç biri üç ayaklı bir hayvan bulamamışlar. Ne yapsınlar? Gene Keloğlan'ı getirmişler huzura. Bizim Keloğlan akıllı da aklı biraz havada! Olur a, bilir belki bilge kişilerin bilemediğini! Keloğlan soruyu duyunca hiç düşünmeden cevap vermiş. "Üç ayaklı hayvan, bir ayağı topal olan hayvandır." demiş. Ve böylece ülke savaşmaktan kurtulmuş. Padişah bir kez daha sevinmiş Keloğlan'a sormuş. "Dile benden ne dilersin!" Keloğlan, "Sağlığınızı dilerim Padişahım"demiş. "Kendim için de 10 altın isterim." Padişah içinden gülmüş. 10 altın çok paraymış. Bir soruyu bildi diye Keloğlan'a bu kadar çok para vermek istememiş. Keloğlan'a elini uzatmasını söylemiş. Sonra eline hiç birşey koymadan para sayar gibi yapmış. Eline altınları bırakıyor gibi yapıyormuş. Ama ortada altın falan yokmuş. Keloğlan bozmamış. Padışahla birlikte paralar varmış gibi saymış. Sonra olmayan paraları mendiline sarıp, cebine koymuş.

O gün çarşıya gitmiş. En büyük dükkanlara girmiş. Kendisine ve anasına ipekten, kadifeden giysiler almış. Altınlı elmaslı takılar almış. Sonra hesabı istemiş. Hesap yapılınca cebinden mendilini çıkarıp açmış. Görünmeyen altınları saymaya başlamış. Tabii satıcılar kızmışlar. "Ortada para falan yok" demişler. Keloğlan ise yemin ediyormuş. "Bu altınları padişah verdi" diye. Çaresiz padişaha danışmak için getirmişler saraya. Keloğlan hemen söz isteyip şöyle demiş: "Sultanım, sizin bana saray halkının gözü önünde teslim ettiğiniz altınları veriyorum, almıyorlar. Bana inanmıyorlar!"

Padişah Keloğlan'ın aslında çok akıllı olduğunu anlamış. "Pekiyi, adamlarım borçları öder, başka bir istediğin var mı?" demiş. Keloğlan da "Sağlığınız padişahım, kendim için de kızınızı isterim!" demiş. Padişah "Kel ama akıllı" diye düşünmüş. "Kızımı verdim gitti!" demiş. Böylece padişahın kızıyla evlenmişler ve akıllı uslu, yıllar boyu birlikte yaşamışlar.

KORNOLİ'DA, ŞİMDİ ARTIK UYKU EGEMENLİĞİNİ KURMUŞTU. KENTE ÇÖKEN ESRARLI SESSİZLİĞİN TEK TANIĞI AY IŞIĞIYDI.
BRRR! GİDEREK DAHA SOĞUK OLUYOR!
ŞÜPHELİ BİR DURUM YOK YA?..
YOK YAHU! BİR SOLUCANIN AKSIRIĞI BİLE DUYULABİLİR HERYER ÖYLE SESSİZ Kİ
KOMUTANIN BİZİ NEDEN HER GECE NÖBETE DİKTİĞİNİ ANLAMIYORUM BİR TÜRLÜ!?
KAFANI TAKMA DOSTUM! KOMUTANLARIN BEYNİ FUKARALARIN KESESİNE BENZER... İÇİNDE BİR ŞEY BULAMAZSIN!. BEN İŞİMİ YAPAR, DIRILTIDAN UZAK YAŞARIM!...
CRACK!
Kİ.. KİM VAR ORADA?..
AH! SİZ MİYDİNİZ VİLAR USTA!..
TETİKTE OLUŞUNUZ MEMNUNLUK VERİCİ! SİZLER OLDUKÇA ŞANTİYE SÜKUNET İÇİNDE UYUYABİLİR!
?
TİNG!

ORADA! YUKARIDA EFENDİM!
ÇABUK! KOŞ ÖTEKİ NÖBETÇİLERE DE HABER VER! BUTÜNYOLLARI KESMEYE ÇALIŞIN!
BANA GÜVENEBİLİRSİNİZ VİLAR USTA! BİZDEN KURTULAMAYACAK!
BU STRATEJİK ÖNEMDE..
BENİ İZLE EVLAT! BURADAN GİDİP YAKALAYACAĞIZ ONU!
NEDEN TELAŞ EDİYORUZ? HERHALDE ALETLERİNİ YERLEŞTİRİRKEN DÜŞÜREN BİR İŞÇİYDİ!
İNSANIN VİCDANI RAHATSA NEDEN KAÇSIN Kİ?!.
EVET, BU DOĞRU BİR MANTIK!
HİHİİİHİ!
YOP!
AFERİN!.. SEFİL FAREYİ YAKALADIK!
AMA.. BU BİZİM CÜCE!

TUH! TANRININ CEZASI, BİR SINCAPTAN DAHA ÇEVİK!
HAHA HİİİHİ!
EVVET! AMA BENİM OKUM KADAR ÇABUK VE HIZLI OLAMAZ!
KRAACK!
HAHİİİHAA
HİHİHİHİ! BUUUM! KRAAAK! HİHİHİ!
GEREN, DUVDUN MU?
SESLER SANTİVEDEN GELİYORDU! GİDİP BAKALIM!
BU MUTLAKA ŞEYTANIN İŞİ!
KORKUNÇ BİR ŞEY! MİMAR VİLAR YERİN DİBİNDE KAYBOLDU!
APTAL APTAL KONUŞACAĞINIZA BANA BİR MERDİVEN BULUN!!!

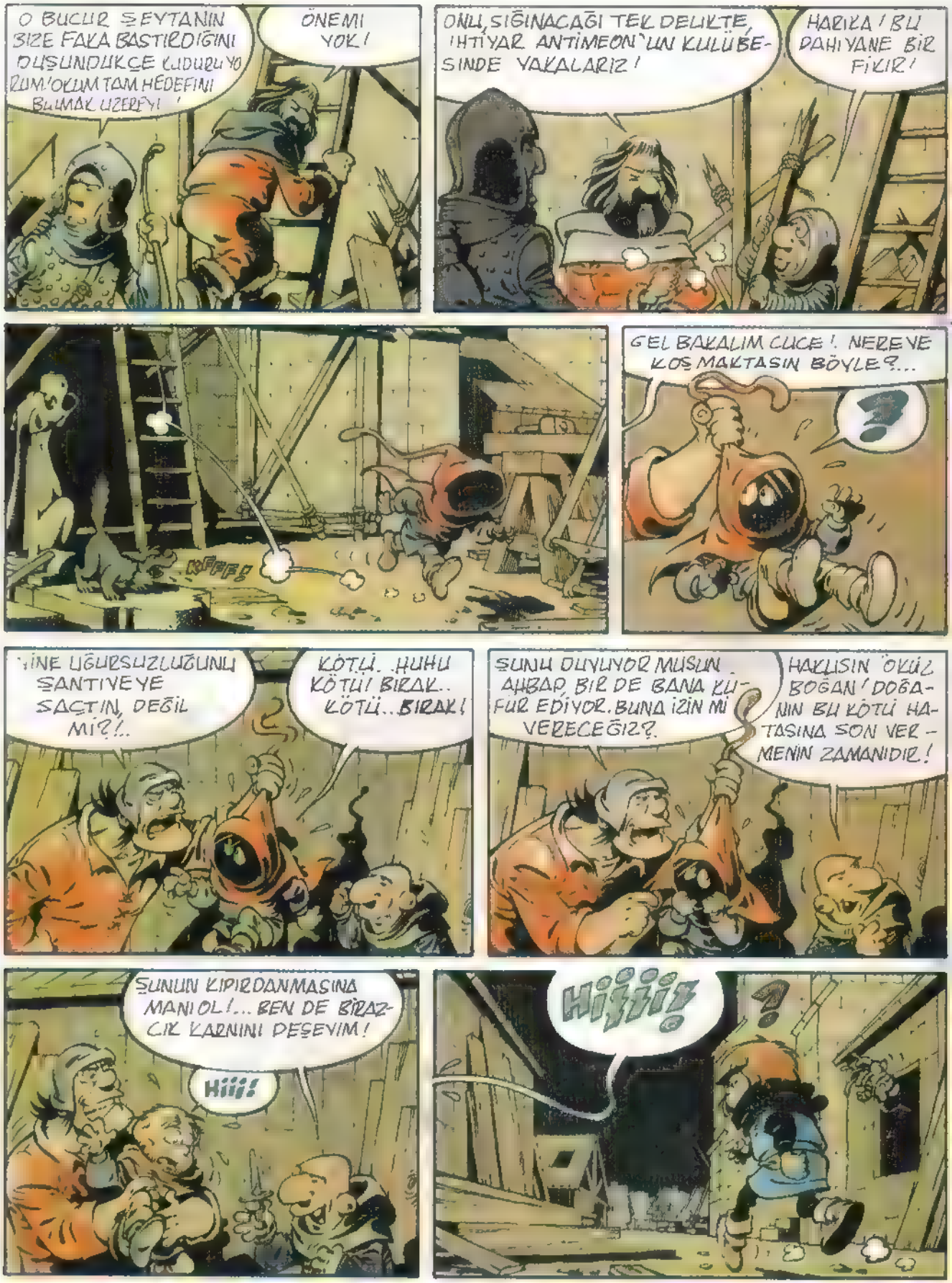
O BUCUR ŞEYTANIN BIZE FAKA BASTIRDIĞINI DÜŞÜNDÜKÇE CANIM SIKILIYOR! ÖLÜM! ÖLÜM TAM HEDEFİNİ BULMAK ÜZERE!
ÖNEMİ YOK!
ONU SIĞINACAĞI TEK DELİKTE, İHTİYAR ANTİMEON'UN KULÜBESİNDE YAKALARIZ!
HARİKA! BU DAHİYANE BİR FİKİR!
KPFFF!
GEL BAKALIM CİCE! NEREYE KOŞMAKTASIN BÖYLE?...
?
YİNE UĞURSUZLUĞUNU ŞANTİYE'YE SAÇTIN, DEĞİL Mİ?!..
KÖTÜ! HUHU KÖTÜ! BIRAK.. KÖTÜ.. BIRAK!
ŞUNU DUYUYOR MUSUN AHBAP, BİR DE BANA KÜFÜR EDİYOR. BUNA İZİN Mİ VERECEĞİZ?
HAKLISIN ÖKÜZ BOĞAN! DOĞANIN BU KÖTÜ HATASINA SON VERMENİN ZAMANIDIR!
ŞUNUN KIPIRDANMASINA MANİ OL!... BEN DE BİRAZCIK KARNINI DEŞEYİM!
Hiii!
Hiii!
?

PİS HERİFLER! SİZDEN DAHA GÜÇSÜZ BİRİNE KARŞI İKİNİZ BİR OLDUNUZ HA?...
GERİYE UFAKLIK! SEN KENDİ İŞİNE BAK!..
PAF!
HOHHOO/HUHHUU!.. HAYDI BASLOTO'KÜT, PAT... DİŞLERİNİ KIR ŞUNUN!
İYİ UYKULAR KOCA HERİF!
HIRRRR!!
AKRANINA ÇAT! AKRANINA ÇAT!
İŞTE ORADA!... HEMEN YAKALAYIN ŞUNU!!

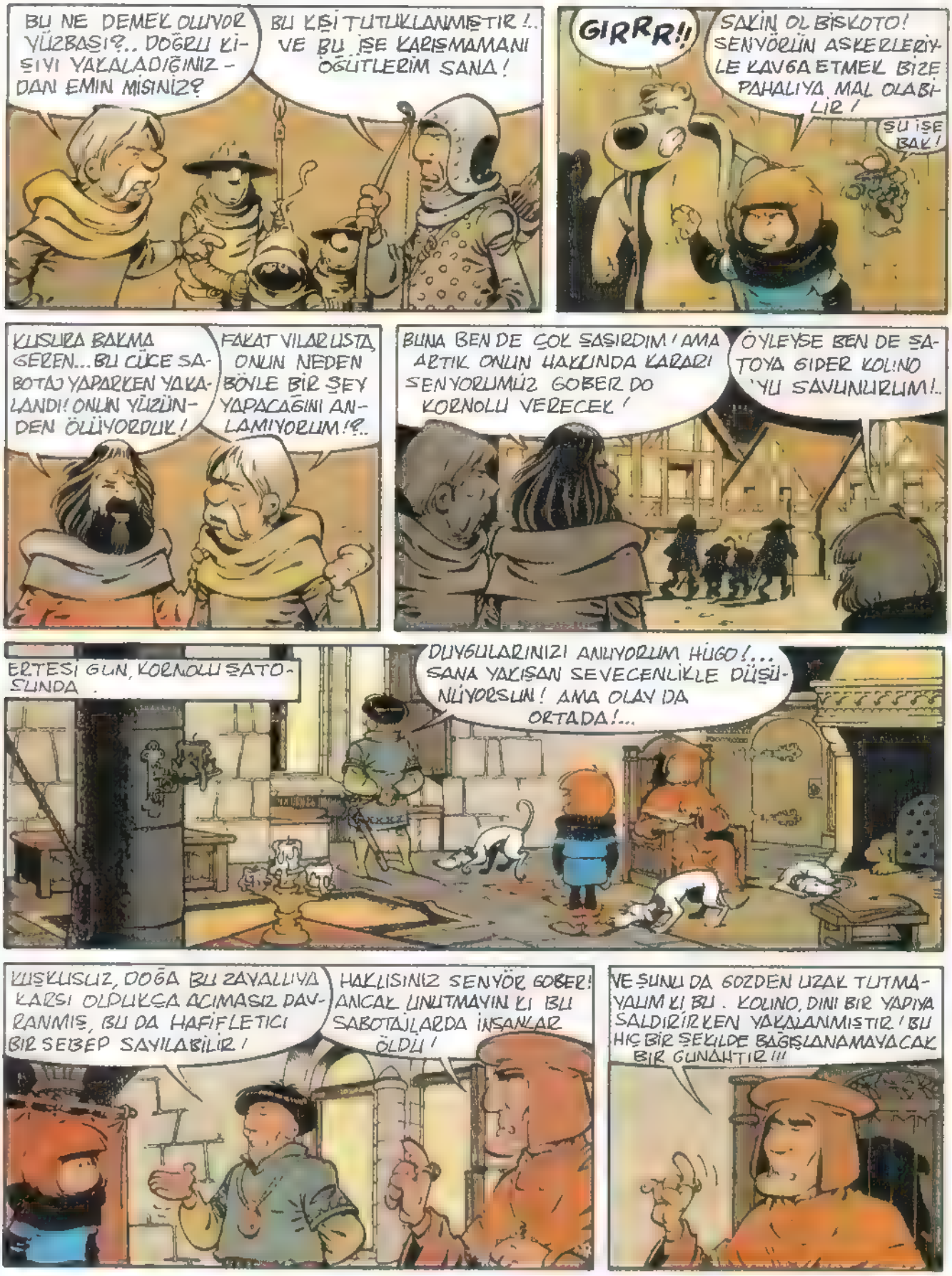
BU NE DEMEK OLUYOR YÜZBAŞI?.. DOĞRU KİŞİYİ YAKALADIĞINIZ-DAN EMİN MİSİNİZ?
BU KİŞİ TUTUKLANMIŞTIR!.. VE BU İŞE KARIŞMAMANI ÖĞÜTLERİM SANA!
GIRRR!!
SAKİN OL BİSKOTO! SENYÖRÜN ASKERLERİYLE KAVGA ETMEK BİZE PAHALIYA MAL OLABİLİR!
ŞU İŞE BAK!
KUŞKUSUZ BAKMA GEREK... BU CÜCE SABOTAJ YAPARKEN YAKALANDI! ONUN YÜZÜNDEN ÖLÜYORDUK!
FAKAT VİLAR USTA, ONUN NEDEN BÖYLE BİR ŞEY YAPACAĞINI ANLAMIYORUM!?..
BUNA BEN DE ÇOK ŞAŞIRDIM! AMA ARTIK ONUN HAKKINDA KARARI SENYÖRÜMÜZ GOBER DO KORNOLU VERECEK!
ÖYLEYSE BEN DE ŞATOYA GİDER KOLINO'YU SAVUNURUM!..
ERTESİ GÜN, KORNOLU ŞATOSUNDA.
DUYGULARINIZI ANLIYORUM HUGO!... SANA YAKIŞAN SEVECENLİKLE DÜŞÜNÜYORSUN! AMA OLAY DA ORTADA!...
KUŞKUSUZ, DOĞA BU ZAVALLIYA KARŞI OLDUKÇA ACIMASIZ DAVRANMIŞ, BU DA HAFİFLETİCİ BİR SEBEP SAYILABİLİR!
HAKLISINIZ SENYÖR GOBER! ANCAK UNUTMAYIN Kİ BU SABOTAJLARDA İNSANLAR ÖLDÜ!
VE ŞUNU DA GÖZDEN UZAK TUTMAYALIM Kİ BU, KOLINO, DİNİ BİR YAPIYA SALDIRIRKEN YAKALANMIŞTIR! BU HİÇ BİR ŞEKİLDE BAĞIŞLANAMAYACAK BİR GÜNAHTIR!!!

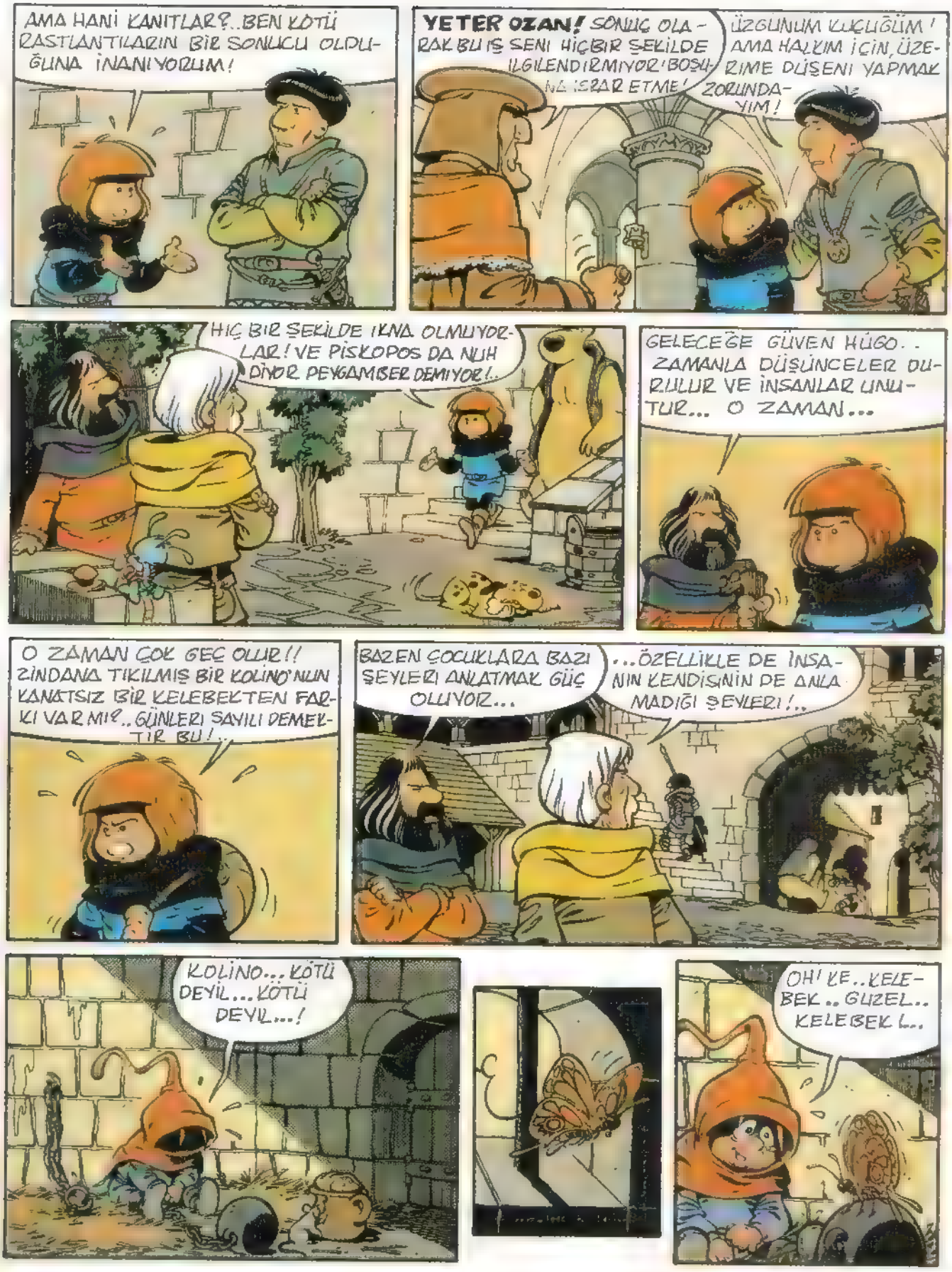
AMA HANİ KANITLAR?..BEN KÖTÜ RASTLANTILARIN BİR SONUCU OLDUĞUNA İNANIYORUM!
YETER OZAN! SONUÇ OLARAK BU İŞ SENİ HİÇBİR ŞEKİLDE İLGİLENDİRMİYOR! BOŞUNA İSRAR ETME!
ÜZGÜNÜM KUÇUĞÜM! AMA HALKIM İÇİN, ÜZERİME DÜŞENİ YAPMAK ZORUNDAYIM!
HİÇ BİR ŞEKİLDE İKNA OLMUYORLAR! VE PİSKOPOS DA NUH DİYOR PEYGAMBER DEMİYOR!..
GELECEĞE GÜVEN HUGO.. ZAMANLA DÜŞÜNCELER DURULUR VE İNSANLAR UNUTUR... O ZAMAN...
O ZAMAN ÇOK GEÇ OLUR!! ZİNDANA TIKILMIŞ BİR KOLİNO'NUN KANATSIZ BİR KELEBEKTEN FARKI VAR MI?..GÜNLERİ SAYILI DEMEKTİR BU!..
BAZEN ÇOCUKLARA BAZI ŞEYLERİ ANLATMAK GÜÇ OLUYOR...
...ÖZELLİKLE DE İNSANIN KENDİSİNİN DE ANLAMADIĞI ŞEYLERİ!..
KOLİNO... KÖTÜ DEYİL... KÖTÜ DEYİL...!
OH! KE..KELEBEK.. GÜZEL.. KELEBEK L..

ŞANTİYEDEKİ YOĞUN ÇALIŞMA, HÜGO'YU DİŞ-SUNCELERİNDEN U-ZAKLAŞTIRAMIYORDU...
ONLARI KOLİNO'NUN SUÇSUZLUĞUNA NASIL İKNA EDEBİLİRİZ?! BİR-YERLERDE UFACIK DA OLSA BİR KANIT BULUNMALI!.. NE DERSİN NERGİS?
BEN SENİN KADERİNİM HUGO, O KÜÇÜK CÜCENİN DEVİL!...
SEVGİLİ PERİ KIZI KİRAZ, EĞER BENİ BULABİLSEYDİ, MUTLAKA YARDIM EDERDİ! BİR İŞARET VERİRDİ MUTLAKA!
ANTİMEON HOCA!?
SENİ ARIYORDUM HÜGO!... KOLİNO'YU ZİNDANA SÜRÜKLEYEN ESRARIN ANAHTARINI BULABİLMEK İÇİN SENİN CESARETİNE İHTİYACIM VAR!
NE YAPMAM GEREKİYOR?
BÜYÜCÜ GARGOLYA'NIN ÜLKESİNE GİT!... ÖMRÜN VE ZAMANIN SIRLARINI YALNIZ O KADIN BİLİR! SENİN KARARLILIĞIN ONU ETKİLEYECEKTİR!
AMA ONU NASIL BULACAĞIM?
BU KÜÇÜK KUTU SANA YARDIMCI OLACAK.. İÇİNDE DOĞRU YOLU GÖSTEREN BİR MANYETİK İĞNE VAR..
AMA ÇABUK DAVRANMALISIN KÜÇÜK!.. ZİRA KIŞIN İLK GÜNEŞİYLE BİRLİKTE, GARGOLYA'NIN SARAYI, İLKBAHARA KADAR KAPANIR!.. ÇANLARIN SON VURUŞUNA DİKKAT ET!
EĞER GEREN BANA BİR AT BULABİLİRSE, HEMEN BU GÜN YOLA ÇIKARIM!
HEHHEHHEE! BU ÖĞRENDİKLERİME YÜKSEK ÜCRET ÖDEYECEK BİLİYORUM BEN!...
SÜRECEK

BİZİ YAŞATAN DOĞA

DÜNYAMIZ ÇÖLLEŞİYOR MU?

İnsanlık için bir büyük tehlike daha: Dünyamızdaki su kaynakları kuruyor. Ünlü Alman dergisi Quick, Aral gölünün sularının çekildiğini ve bölgedeki iklimin değiştiğini yazdı ve fotoğraflarla belgeledi.

Quick'e göre, Aral gölü artık bir gemi mezarlığı. 1960 yılında suyunun ortalama derinliği 53,5 metreydi. Bu gün 13,5 metrelik bir düşüşle 40 metreye indi. 1914'ten günümüze yüzeyinin üçte birinden fazlasını kaybetti. Otuz yıl önce dünyanın 4. büyük gölüydü. O zamanlar 68 bin km^2 lik bir alanı kaplıyordu. Şimdi 41 bin kilometre kare kaldı.

Sularını kaybetmeden önce Aral gölünden 50 bin ton balık çıkarılırdı. Balıklar çeşit olarak da zengindi. 24 çeşit balık vardı. Şimdi yalnız Pisi balığı çıkıyor. O da az miktarda.

Gölden 100 km. uzaklıktaki kentte insanlar susuzluk ve kuraklıkla karşı karşıya. Bir zamanlar gölün dalgaları kentin kıyılarını döverdi. Şimdi çılgın dalgaların yerini ölüm sessizliği, kavurucu sıcak, kum ve toz yığınları aldı.

Aral gölü neden bu hale geldi?

Yörede yaşayanlar bunun plansız gelişmenin sonucu olduğunu söylüyor. Çünkü gölü besleyen iki büyük akarsuyun suları artık akmıyor. Bu sular pamuk tarlalarını sulamak için kullanılıyor. Ayrıca çölü yeşillendirme projesi gereği Karakum çölüne de su veriliyor.

Gölü besleyen tatlı su kaynakları yok olunca Aral gölünün tuz oranı da

Aral gölü, Kazakistan ve Özbekistan Sovyet Cumhuriyetleri arasında, deniz seviyesinden 50 metre aşağıda bulunur. Asya kıtasında, Hazar'dan sonra ikinci büyük göldür. Yukardaki fotoğraf uydular aracılığıyla uzaydan çekilmiştir. Fotoğraf üzerinde, göl sularının azalmadan önceki ve sonraki halini görebilirsiniz.

Bir zamanlar Aral kıyılarına demirleyen tekneler, şimdi kum tepelerinin üzerinde duruyorlar.

Balık bulamayan halkın temel gıdası pide. Yalnız ca pide yenmesi dengesiz beslenmeye neden oluyor.

Gölun kurumasıyla birlikte, yeraltı sularının duzeyi de düştu. Bu yuzden yöre halkı suyu uzaklardaki kaynaklardan taşıyorlar.

arttı. Bu yüzden göl suyundan yararlanılamıyor. 1960 yılında bir litre göl suyunda 10 gram tuz vardı. Şimdi 27 gram var. Pamuk ülkeye döviz getiriyor. Ama dövizin bedeli kuraklık mı olmalı? Üstelik Aral'ın kuruması iklım değişikliğine de neden oluyor. Bu yüzden pamuk tarlaları da zarar görüyor. Kaliteli pamuk üretilemiyor.

Aral gölünün çekildiği yerlerdeki topraklar tuzlu. Toprakta bazı kimyasal maddeler de var. Rüzgarla birlikte toprak havaya karışıyor. Uçuşan toz zerrecikleri içme sularına, insanların solunum yollarına giriyor. Bunun getirdiği sağlık sorunları çok ağır. Tuzlu içme sularıyla vücuttaki tuz miktarı artıyor. Bu durum insan sağlığına zarar veriyor. Öyle ki, doktorlar bölgedeki annelerin çocuklarını emzirmelerini yasaklıyorlar. Yapılan sağlık taramalarında, yöre insanlarında yemek borusu kanseri, sarılık gibi hastalıklar görülüyor. Tabii susuzluğun yol açtığı kolera salgınları da var. Yetişkin bir insanın günlük tuz ihtiyacı 20 gram. Bu tuz miktarı arttığında insan sağlığında ciddi sorunlar çıkıyor.

İnsanlar doğayı, kendi yararları için değiştirirken onun dengesini bozabiliyorlar. Bozulan denge insan varlığı için ölümcül sonuçlar doğuruyor. Aral Gölünde olduğu gibi...

Bunları biliyor musunuz?

Her gün tüm dünya denizlerine İstanbul'da atılan günlük miktarın üç katı (17 bin ton) kadar çöp atılıyor.

Akdeniz'in suları, 80 yılda bir Atlantik Okyanusunda yenileniyor.

İstanbul'da haziran ayından bu yana şişelenmiş kaynak sularının yüzde 55'inin kirli olduğu saptandı.

Çevre kirlenmesinden dolayı şu ana kadar 60 milyon kişinin olduğunu biliyor musunuz?

Yüzen naylon torbalar ve plastik şişeler deniz kuşlarının, kaplumbağaların ve balıkların ölümüne neden oluyor. Çünkü güneş ışığı altında parlayan bu maddeleri hayvanlar yemeğe çalışıyorlar.

M.Ö. 5 yüzyılda yapılan Atina daki Partenon tapınağının son 30 yılda gördüğü zarar yapılışından 1960 yılına kadar gördüğü zarardan daha fazla. Bunun nedeni ise hava kirliliği.

Türkiye'de hiç biri gerekli standartlara göre yapılmamış 2 bin kadar çöplük var.

1986 ile 1989 yılları arasında endüstrileşmiş ülkelerden daha az gelişmiş ülkelere 3 milyon 166 bin ton çöp gönderildi.

Halıç'ın yazaylarında daha fazla kokmasının nedeni bu mevsimde daha fazla atık olması değildir. Asıl neden sıcakta bakterilerin aktivitesinin artması ve bunun sonucunda sudaki oksijenin yok olmasıdır.

Denize atılan bazı çöplerin yok olma süreleri şöyledir

Otobüs bileti: 2 yada 4 hafta

Cam şişe: Belirlenemedi.

Boyalı tahta parçası: 13 yıl

Alüminyum içecek kutuları: 200 ile 500 yıl arasında

Pamuklu kumaş: 1 ile 5 ay arası

Ağaç dalı: 1 ile 3 yıl arası

Teneke konserve kutuları: 100 yıl

Plastik ambalaj malzemeleri ve pet şişeler: 450 yıl

SPOR

Sağlıklı olmanın yollarından biri spor yapmaktır. Fakat spor yaparken vücudumuzu yıpratmamamız gerekir. Bilinçli spor yapmalıyız. Bunun için, spor yapmaya yürüyüşle (jogging) başlamalıyız. Yürüyüş, en kolay ama en yararlı spor dallarından birıdir.

Yürüyüş sporu nasıl yapılır?

Önce doğru yürüme şeklini bilmeliyiz: Yürürken belimizi içeri çekerek belkemiğimizi dik tutmalıyız. Böylece kollarımız ve bacaklarımızı serbestçe hareket ettirebiliriz Bu yürümemizi de kolaylaştırır.

Dikkat: Zorlandığımız bir hareketi yapmaya çalışmayalım. Bir yerimizi incitebiliriz. Sabırlı olalım. Zamanla zorlandığımız hareketleri de kolaylıkla yapabiliriz. İdeal sporcu sabırla çalışıp zorlukların üstesinden gelebilendir

Spor yaparken dikkat edeceğimiz konulardan biri de giyeceklerimizdir: Rahat bir spor ayakkabımız ve yünlü ya da pamuklu giyeceklerimiz olmalıdır. Beslenmemize de dıkkat etmemiz gerekir. Vücudumuzun gereksinimi olan protein ve vıtaminleri eksiksiz almalıyız.

Evet artık spor yapmaya başlayabiliriz. Ama programlı ve düzenli bir spor. Vücut dengemizi bozmadan ve zorlanmadan. Her program bir ay sürecek. Yani dergımizi her alışımızda yeni bir spor programına geçeceğiz.

İlk programımız şöyle:

Haftada dört gün aşağıdaki programa göre yürüyüş yapılacak.

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
1. HAFTA	—	20 dk.	—	20 dk.	—	20 dk.	20 dk.
2. HAFTA	—	20 dk.	—	22 dk.	—	20 dk.	22 dk.
3. HAFTA	—	20 dk.	—	25 dk.	—	20 dk.	25 dk.
4 HAFTA	—	20 dk	20 dk	27 dk.	—	20 dk	27 dk.
5 HAFTA	—	20 dk	20 dk.	30 dk	—	25 dk.	30 dk.
6. HAFTA	—	25 dk.	20 dk.	30 dk.	—	25 dk.	30 dk.
7. HAFTA	—	27 dk.	22 dk.	30 dk.	—	27 dk.	30 dk
8. HAFTA	—	30 dk.	30 dk.	30 dk.	—	30 dk.	30 dk.

SATRANÇ

İLK SATRANÇ MAKİNESİ "TÜRK"

Bugün elektronik satranç bilgisayarları var. Ama, ilginçtir ki, 200 yıl kadar önce, 1769 yılında, Kempelen adlı bir Macar satranç oynayan bir makine yapmıştı. Daha doğrusu, öyle iddia etmişti.

Makineye "Türk" deniyordu, çünkü satranç tahtasındaki manken o dönemin Türk kıyafetiyleydi.

Herhalde ufak tefek bir satrançcı vardı, mankeni hareket ettiren.

VEZİR

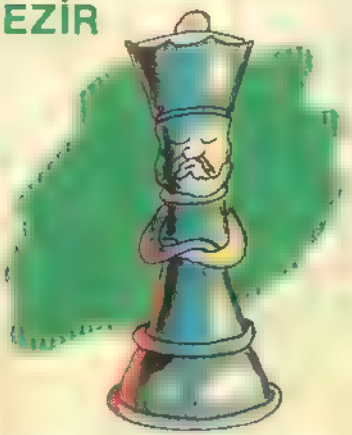

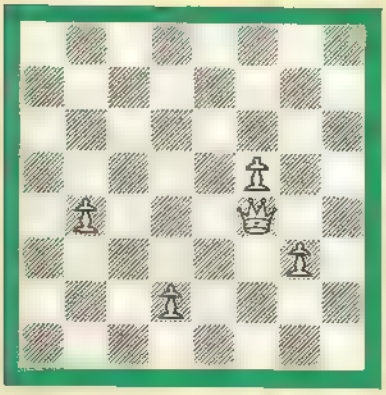

1 Vezir kaç kareye gidebilir?

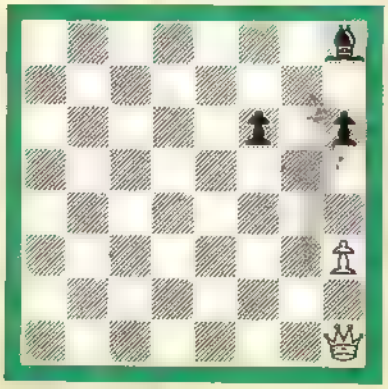

2 Sıra beyazda. Vezir en az kaç hamlede siyah fili alabilir?

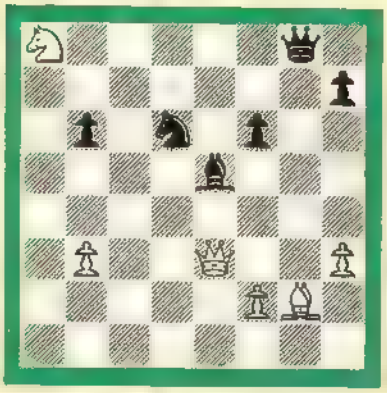

3 Siyahla oynamak mı daha iyi olur, beyazla oynamak mı?

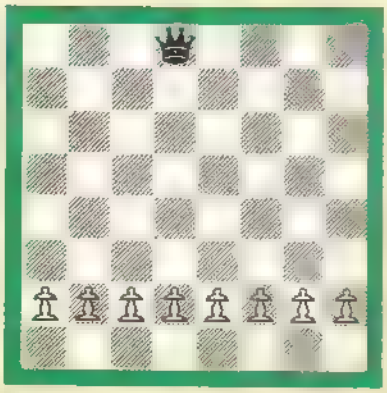

4 Siyah vezir bütün piyonları biri bile vezir çıkmadan alabilir mi?

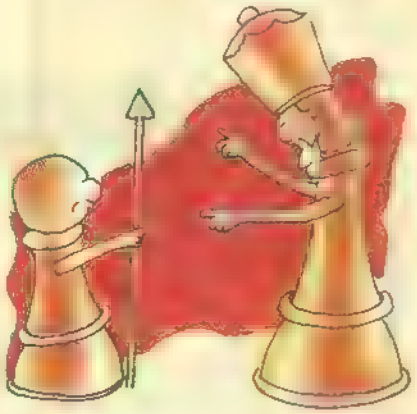

ÖĞRENİYORUZ

Yanıtlar
1 Onbeş.
2 Vezir sol üst köşeye gider, fil ise gidebileceği tek kareye. Vezir filin arkasına geçer, fil ancak iki kareden birine gidebilir. Vezir üçüncü hamlede fili alır.
3 Siyahla. Gerçi beyaz vezir veya beyaz at soldaki siyah piyonu korkusuz alabilir, ama siyah vezir beyaz fili alır.
4 Evet, vezir bütün piyonları alabilir.

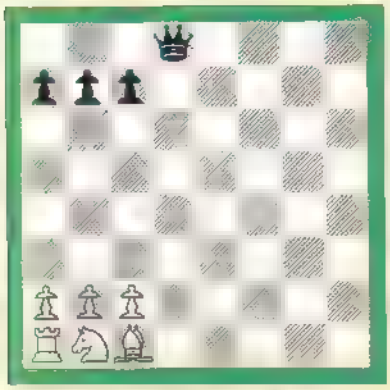

5 Sıra beyazda. Karşı tarafın bütün taşlarını alan kazanır. Unutmayın: Her piyon vezir olabilir! Bol bol oynayın bu oyunu.

ŞAH

Beyaz şah bu durumda kaç kareye gidebilir? Taş alabilir mi?

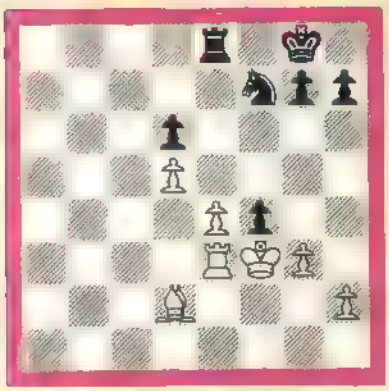

(Beş. Beyaz şah dört boş kareye gidebilir, bir de önündeki siyah piyonu alabilir. Siyah şah iki kareye gidebilir.)

Taşları aşağıdaki gibi dizip oynayın. (Beyazın sırf fili kalırsa mat umudu kalmaz!)

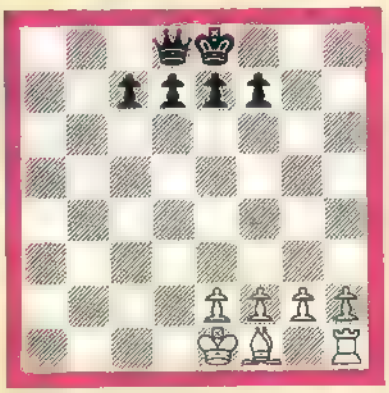

Taşlar çoğalıyor! On oyun oynayın.

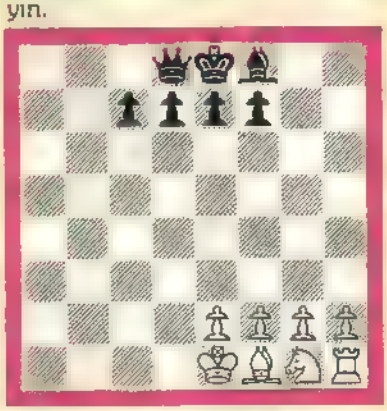

ŞAH TARAFI OYUNU

İşte bu ana kadar öğrendiğiniz her şeyi kullanma fırsatı!

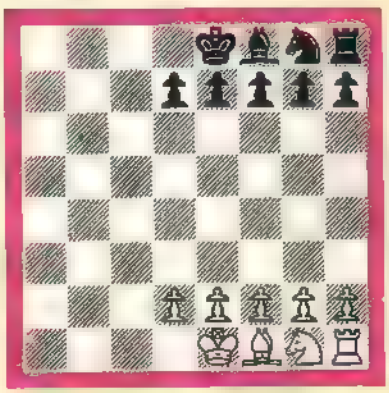

UNUTMAYIN

1 Piyonlar ilk hamlede bir kare atlayabilir. ("Geçerken almak" kuralını aklınızda bulundurun.)

2 Her piyon vezir olabilir.

3 Rok yapmak önemlidir.

4 Kale filden de attan da değerlidir.

5 Piyonlarla öbür taşlarınızı koruyabilirsiniz.

BİLBİ

1 PARÇALANMIŞ RESİMDE KAÇ TANE OYUNCAK BEBEK VAR?

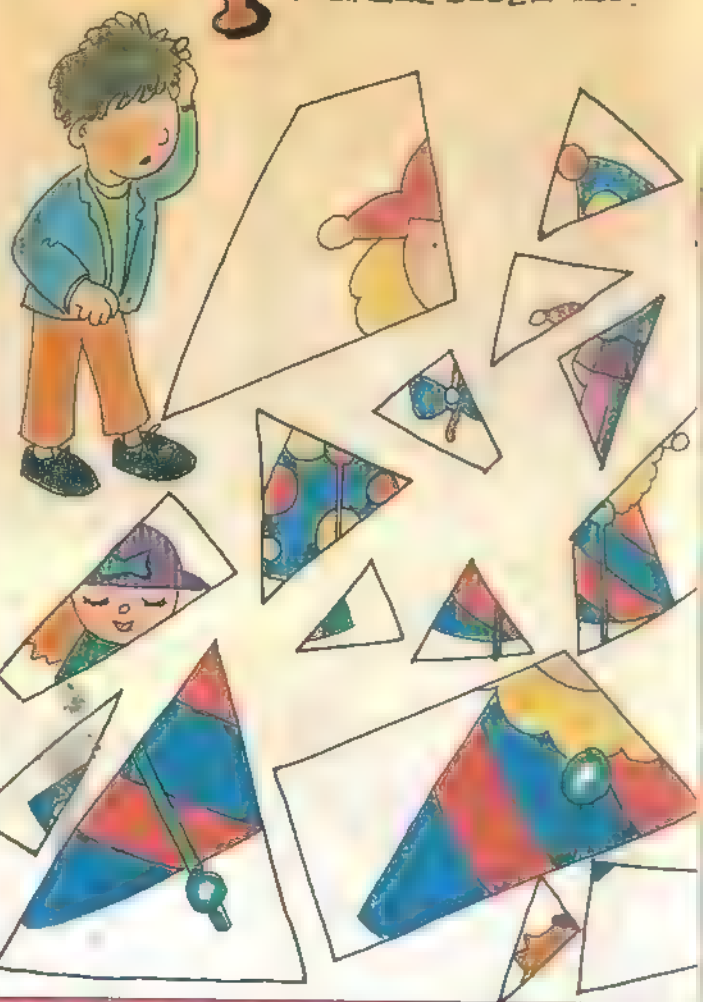

2 AŞAĞIDAKİ ÇARPMA İŞLEMİNDE SİNCAP BİR RAKAMIN YERİNİ ALMIŞ. BU RAKAMI BULUN

356 × 4 = 94 4

3 ALİ, OKULUNA ULAŞABİLMEK İÇİN HANGİ YOLU İZLEMELİ?

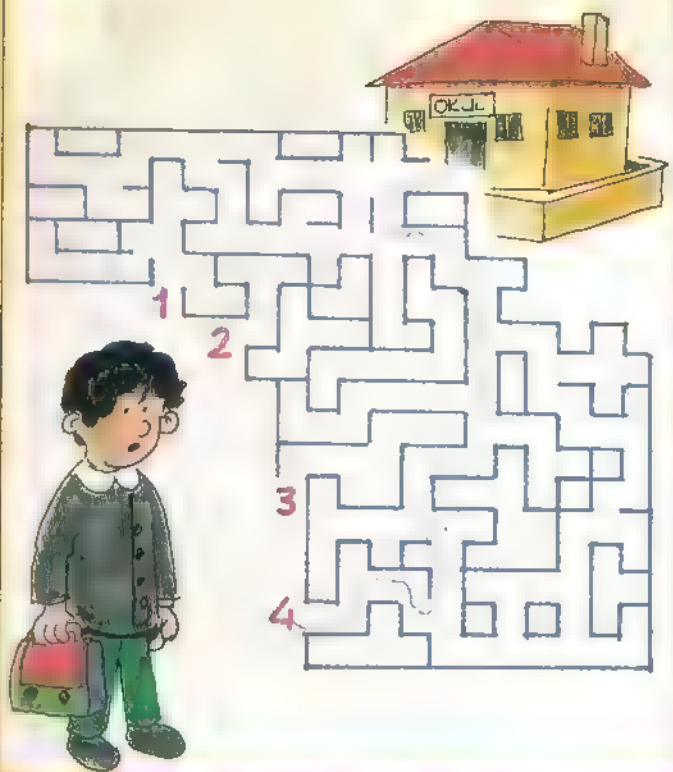

4 SERİYİ TAMAMLAMAK İÇİN SORU İŞARETİNİN YERİNE HANGİ TÜR AMPULÜ YERLEŞTİRMELİYİZ?

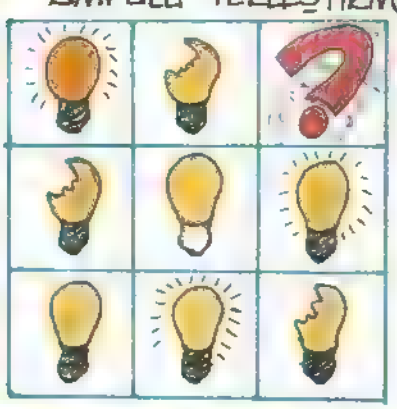

LEĞLEN

6 AŞAĞIDAKİ BOŞ ŞEKLİ KULLANARAK TOPLAMI 20 OLAN 4 RAKAMI BELİRLEYİN.

4	7	3	2	8	6
3	6	5	3	9	7
5	1	4	2	1	5
6	7	3	8	3	4
5	4	2	7	2	6
1	7	8	2	4	5
4	1	3	8	9	6

5 KÖPEĞİ KIZDIRAN ŞEYİ ÖĞRENMEK İSTİYORSANIZ 1'DEN 50'YE KADAR OLAN SAYILARI BİRLEŞTİRİN

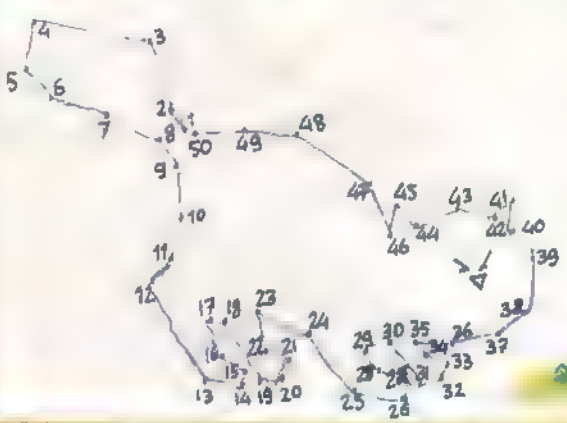

BU SAYIMIZDAKİ BİL-BUL EĞLEN'İN YANITLARI: 1-4 BEBEK 2-SINCAP=2 4-SÖNMÜŞ BİR AMPUL(8)

6- 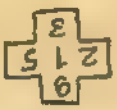

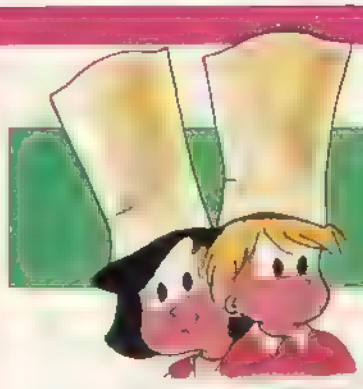

BİRLİKTE PİŞİRELİM

ÇİKOLATALI MUS

Gerekli Malzemeler

Yaklaşık 50 gram çikolata

2 yemek kaşığı pudra şekeri

2 yumurta

1 Çikolatayı bir kasenin içerisine kırıklayın.

2 Bir tavayı yarısına kadar suyla doldurup aygazın üzerinde kaynamaya bırakın.

3 Çok dikkatli bir şekilde, çıkolata kasesini suyun içerisine oturtun. Çikolata erir gibi olup yumuşadığı zaman, ocaktan indirin.

4 Yumurtaların sarısını ve aklarını birbirinden ayırıp ayrı kâselere koyun. Yumurtanın akını, pudra şekeriyle krem gibi olana dek çırpın.

5 Yumurtanın sarısını da çikolata eriyiğiyle karıştırıp çırpın.

6 Şekerli yumurta akını, dikkatlice çikolata eriyiğine dökün.

7 Çikolatalı musunuzu, tatlı kasesine koyup, soğuk bir yerde bir saat beklemeye bırakın.

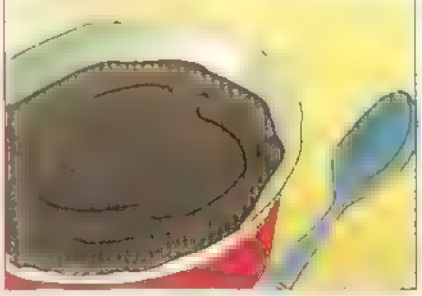

Öneri Bizden Beceri Sizden

SIÇRAYAN KURBAĞA NASIL YAPILIR?

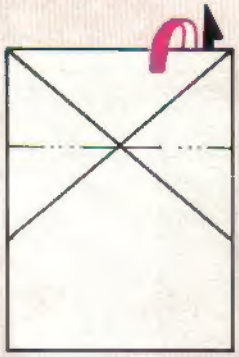

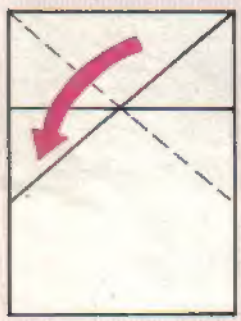

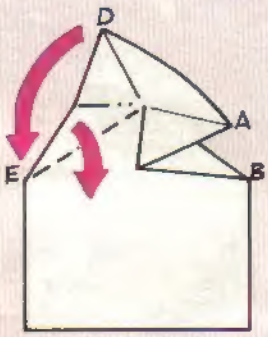

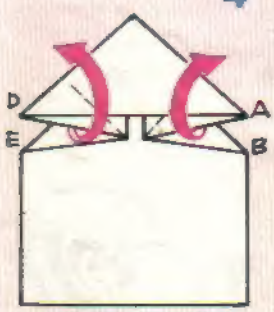

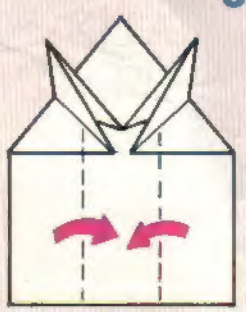

1 Kurbağayı yapmak için, 5x8 cm boyutlu ince bir kağıt kullanın. İlkin kağıdın sol üst köşesini, sağ kenara şekildeki gibi katlayıp açın.

2 Bu kere de sağ üst köşeyi sol kenara katlayıp açın. Kağıdın üst kısmında birbirini çapraz kesen iki katlama çizgisi oluşsun.

3 Kağıdın üst kenarını, çapraz çizgilerin kesişme noktasından geçecek şekilde katlayıp açın. Böylece birbirini kesen üç katlama çizgisi oluşsun.

4 Kağıdın sol üst köşesini, daha önce yaptığınız gibi sağ kenara doğru katlayın.

5 Şekilde A ile gösterilen köşeyi hafifçe yukarı kaldırıp, A ile B köşeleri arasındaki katlama çizgisini içeri doğru itin.

6 Aynı işlemi bu kere de D ile E köşeleri arasında yapın. Yani D köşesini hafifçe kaldırıp ortadaki katlama çizgisini içeri doğru itin.

7 D ile A köşelerini şekilde işaretli yerlerden üste doğru kaldırıp katlayın.

8 Yanlardaki kanatları, şekilde gösterilen yerlerden ortada birbirlerine paralel olarak buluşacak şekilde katlayın.

9 Alt kısmı ortasından üste doğru katlayın.

10 Bir işlem önce üste katladığınız kısmı bu kere de ortasından dışa doğru katlayın.

11 Sıçrayan kurbağanız tamamlandı.

12 Şimdi, kurbağanın gerisine, parmağanızla hafifçe bastırıp bırakın. Kurbağanızın sıçradığını göreceksiniz...

SIÇRAYAN KURBAĞA OLİMPİYADI

Kurbağanızla, eğlenceli oyunlar düzenleyebilir, bu eğlenceye de "kurbağa olimpiyadı" adını verebilirsiniz.

Olimpiyadın ilk kısmı, uzun atlama yarışması olsun. Bunun için herkes, kendi yaptığı kurbağayla başlama çizgisinde dursun. Başla komutuyla, yarışmacılar kurbağalarını belirlenmiş bir bitiş çizgisine doğru sıçratmaya başlasınlar. Bitiş çizgisine ilk kim ulaşırsa, altın madalyanın sahibi o olsun.

Bir diğeri, yüksek atlama yarışması. Bunun için kitaplardan oluşturacağınız bir barikat hazırlayın. Ve belirli bir noktadan kurbağanızı sıçratarak bu barikatı aşırtmaya çalışın. Kimin kurbağası, en yüksek barikatı aşarsa altın madalya onun olsun.

Kurbağanızın sıçramasını sağlayan kısmı arka ayaklarıdır. Bu ayakları uzun veya kısa yaparak, uzun ya da yüksek atlama oranını ayarlayabilirsiniz.

Bunlar bizim aklımıza gelen oyunlar. Sıçrayan kurbağanızı yaptığınızda sizin aklınıza kimbilir daha ne oyunlar gelecek...

ÇEKİRDEK

ÖĞRETMENİM, SİZ HİÇ YAPMADIĞI BİRŞEY İÇİN ÖĞRENCİLERİNİZE CEZA VERİR MİSİNİZ?

HİÇ OLUR MU ÖYLE ŞEY YAVRUCUĞUM. TABİİ Kİ VERMEM.

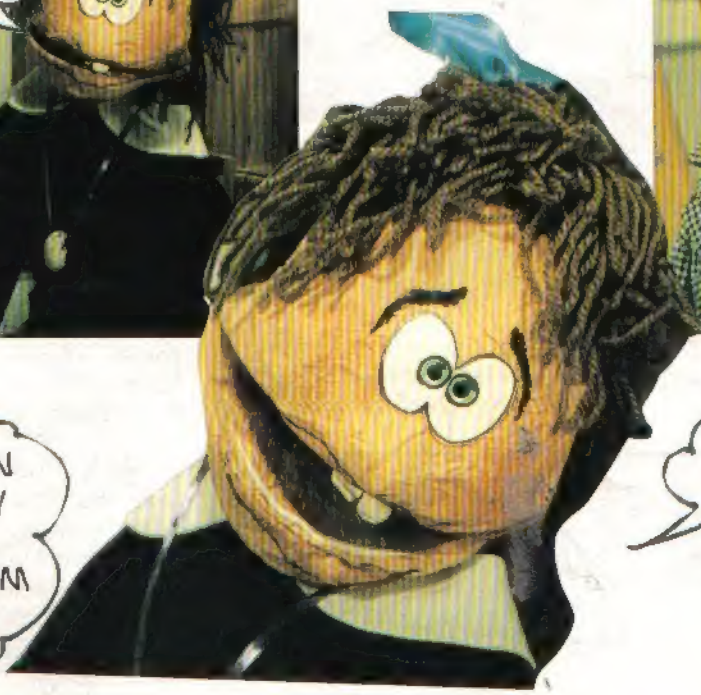
...ÇÜNKÜ BEN VERDİĞİNİZ EV ÖDEVLERİNİ YAPMAMIŞTIM DA
İYİ ÖYLEYSE

?!?

KİTAPLARINIZ HAZIR...
KİTAPLIĞINIZI HAZIRLAYIN !

İşte **Doğan Kardeş**'in çok sevilen,
çok ünlü kahramanları: Topaç,Hügo
ve Taşkafa...heyecan dolu çizgi romanlar.

Ve okyanuslar ötesindeki dünyayı
yanınıza getiren nefis bir gezi kitabı.

Birbirinden güzel,birbirinden heyecanlı,
yararlı albümler,kitaplar.Pırıl pırıl
ciltleriyle sizi bekliyor.

Hemen alın.Sizin de bir
Doğan Kardeş Kitaplığı'nız olsun.

YAPI KREDİ
YAYINLARI

Satış merkezleri
İstanbul: Yapı Kredi Yayınları Meşrutiyet Cad. 153, Tepebaşı-Akademi Kitabevi, Nişantaşı Elif Kitabevi, Beyazıt-Gençlik Kitabevi, Kadıköy-Taksim Büfe, Taksim
Ankara: Yapı Kredi Sanat Galerisi, Kızılay-Dost Dağıtım,Kızılay
İzmir: Yapı Kredi Sanat Galerisi, Mustafabey

MS

YAPI KREDİ ÇOCUK TİYATROSU

Arkadaşlar... Gösteri başlıyor!

"Oyuncakların Şarkısı"

Yapı Kredi Çocuk Tiyatrosu perdelerini açıyor.
Sizleri yeni oyunumuz "Oyuncakların Şarkısı"na bekliyoruz.

Bu oyunda hem seyredecek hem de şarkılar söyleyecek, dans edecek, gülecek, eğleneceksiniz.

Davetiyelerinizi İstanbul'daki Yapı Kredi şubelerinden alabilirsiniz.

Hepinizi aramızda görmek istiyoruz.
Gelin, hep birlikte güzel bir gün geçirelim...

YAPI KREDİ
"hizmette sınır yoktur"

Yapı Kredi Çocuk Tiyatrosu her cumartesi saat 11.00'de Yapı Kredi, Sermet Çifter Salonu'nda (Genel Müdürlük-Beyoğlu) ve her çarşamba İstanbul ilkokullarında... Oyunumuzu okulunuzda görmek isterseniz, lütfen 144 37 32 no'lu telefona başvurunuz.